

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ "ΕΚΚΛΗΣΙΑ",

ΕΤΟΣ Ζ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 |

1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1958 |

ΑΡΙΘ. 7

ΑΝΑΖΗΤΗΤΗΣ ΨΥΧΩΝ

"Ἄς ἀκούσωμεν τὸ παράπονον τοῦ Ἐξομολόγου:

— «Ζωηρὰ εἶναι ή ἐπιθυμία, ή δόποια φλογίζει τὴν καρδίαν μου, ύπερ τῆς σωτηρίας τῶν πνευματικῶν μου τέκνων. Ἐχω δὲ τὴν καλλιήν διάθεσιν νὰ εὑρίσκωμαι παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν ἀγωνιζομένων χριστιανῶν. Θέλω νὰ μεταδώσω φῶς καὶ ἀλήθειαν. Καθορίζω, λοιπόν, ἡμέραν καὶ ὥραν ἔξομολογήσεως. Παραμένω εἰς τὸν ιερὸν Ναὸν καὶ ἀγαμένω τοὺς πιστοὺς ἐπὶ ὥρας διοκλήρους. Δυστυχῶς δὲν προσέρχονται. Πόσον θλίβομαι!...»

Καὶ πράγματι. Οἱ προσερχόμενοι εἰς τὸ μυστήριον τῆς Θείας Ενσπλαγχνίας ἀποτελοῦν μίαν σημαντικὴν μειονότητα ἐν τῇ ποινιατίᾳ τῶν ἀνθρώπων. Περισσότεροι εἶναι αἱ γυναικεῖς. Ὁλιγοστοι οἱ ἄνδρες. Ἐλάχιστοι οἱ νέοι. Τὸ κακὸν ἐμφανίζεται τραγικῶτερον εἰς τὴν ἐπαρχίαν. Εἰς μάτην ἀγαμένει ὁ Πνευματικὸς τοὺς ἀμαρτωλούς.

'Αγαμένει!. Εἶναι ἥρως, ἀληθῶς, ὁ κληρικός, ὁ δόποιος ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ἀγαμένη. Ἀλλ' ὅσον καὶ ἀνὲ εἶναι ἀξιοθάμαστος ἡ τοιαύτη ἀγαμονή, δὲν ἔξαντλεῖ τὸ δλον ἔργον ἐνδε ἔξομολόγου. Διότι οὗτος κνητίως ἀναζητεῖ. Τὸν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, βεβαίως, δὲν ἐκβάλλει ἔξω. Ἀλλ' ὡς ὁ Ἰησοῦς «πορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον» (Ματθ. 18,22). Ἐπὶ ἔτη πολλὰ ὁ Θεὸς ἀγαμένει τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἀποστατήσαντος ἀνθρώπου. Ἀλλ' ἡραγκάσθη ἀπὸ τὸ σκληροτράχηλον τῆς καταπεσούσης ἀνθρωπίνης φύσεως νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸν κόσμον τὸν Υἱόν. Καὶ ἐλθὼν ὁ Λυτρωτὴς ἔξήγητσεν «εἰς τὸ σῶσαι» τὸν ἀνθρωπον.

'Ο ιερὸς Χρυσόστομος, δὲ ποδειγματικὸς καὶ ἰδεώδης οὗτος τῶν ψυχῶν ποιμήν, διμιᾶν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, δίδει κατενθυντήριον γραμμήν ἀρίστην: «Ο Κύριος οὐκ ἐν 'Ιεροσολύμοις καθήμενος ἐκάλει πρὸς ἑαυτὸν τοὺς ἀρρώστους, ἀλλὰ περιήει πόλεις καὶ κώμας, ἐκατέρω τὴν ἀρρωστίαν θεραπεύων, καὶ τὴν τοῦ σώματος καὶ τὴν τῆς ψυχῆς. Καίτοι γε ἐδύνατο ἐν ἐνὶ καθήμενος τόπῳ πάντας ἐλκύσαι πρὸς ἑαυτόν. Ἀλλ' οὐκ ἐποήσει τοῦτο, ημῖν

διδούς ὑπόδειγμα εἰς τὸ περιέναι καὶ ζητᾶν τοὺς ἀπολλυμένους.»

Ἐπομένως δὲ ἴερεὺς-ἔξομολόγος εἶναι ὡς δὲ ποιμὴν τῆς παραβολῆς, δὲ ὁποῖος κατὰ τὴν φράσιν τοῦ ἰδίου πατρὸς «οὐκ ἐκάθισε μετὰ τῶν ἐνενήκοντα ἔννεα προβάτων καὶ ἀνέμεινε τὸ πλανώμενον ἐλθεῖν πρὸς αὐτόν, ἀλλ᾽ αὐτὸς ἀπῆλθε καὶ εὗρε καὶ εὑρὼν καὶ ἐβάστασεν ἐπὶ τῶν ἄρμων καὶ ἀπεκόμισεν» (Χρ., κατὰ Ἰουδαίων λόγος Η', Ἐλλ. Πατρολογία Migne MH', στίχ. 941).

Ἄρα, δέ, Ἐξομολόγος, σὺν τοῖς ἄλλοις, εἶναι ἀναζητητής μᾶς ἐκάστης ψυχῆς. Βλέπει συμπαθῶς μαρῷθεν τὸ ἀπολωλός καὶ σπεύδει, δὲν πορεύεται ἀπλῶς εἰς ἀναζητησιν αὐτοῦ. Καὶ, τοιούτοις πρόποις, αἰσθάνεται ἐν ἑαυτῷ ἐπιβλητικὴν τὴν ἴερὰν τοῦ Ἀποστόλου ἐπιταγὴν: «Μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητείτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἐτέρου ἔκαστος» (Α' Κορινθ. 10,24). Προσέχει ἴδιαιτέρως τὰς δύο ἀπλᾶς λέξεις: «μηδεὶς» καὶ «ἔκαστος». Εἶναι τόσον χαρακτηριστικαί. Δίδουν τὸν τόνον καὶ τὸ ύψος καὶ τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν σπουδαιότητα τῆς ἴερᾶς ἀναζητήσεως. «Μηδείς», δηλονότι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπεται νὰ θέσῃ τις ἑαυτὸν ἐκτὸς τῆς ὡς ἀνω Παντείου παραινέσεως. «Ἔκαστος», διπερ σημαίνει, διτι δὲ Πνευματικὸς Πατήρ ὑποτάσσεται εἰς τὸ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν τῶν χοιστιανῶν ἔργον ἀνεν ἀντιλογίας. Κατ' ἀκολούθιαν, ἔργάζεται καὶ ἀγανίζεται «μὴ ζητῶν τὸ ἑαυτοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσιν» (Α' Κορ. 10,33). Καὶ δὲ διάβολος, βεβαίως, ζητεῖ ψυχάς. Ἀλλὰ «ἵνα καταπίῃ» αὐτάς. (Α' Πέτρ. 5,8). Καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἔζήτουν «τὴν ψυχὴν τοῦ Ἰησοῦ». Ἀλλὰ ἔζήτουν «αὐτὸν ἀπολέσαι» (Λουκ. 19,47).

Οποία διαφορά! Ο Πνευματικὸς Πατήρ μόνον εἰς τὸ «ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός» ἀποβλέπει καὶ ἔργάζεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ «ψυχὴν πτερῶσαι, ἀρπάσαι κόσμον καὶ δοῦναι Θεῷ», κατὰ τὸν Γρηγόριον τὸν θεολόγον. Πρὸς ἀγίους σκοπούς, συνεπῶς, κατευθύνεται. Καὶ ἐπιμελῶς φροντίζει, ἵνα κινήται ἐντὸς ἀποσφαίρας ἀγιότητος. Καὶ μεθόδους ἀγίας μετέρχεται. Καὶ δι' ὅλων πάσαν σπουδὴν ἐπιδεικνύει διὰ τὸ ἀδιάβλητον τῆς ἴερᾶς προσπαθείας. Μεγάλην ἐνίσχυσιν καὶ πλούσιον φωτισμὸν εύρισκει εἰς τοὺς λόγους τοῦ Παύλου: «οὐ ζητῶ τὰ ὑμᾶν, ἀλλὰ ὑμᾶς» (Β' Κορ. 12,14). Οὐδὲν προσωπικὸν συμφέρον ἐγκόσμιον καὶ ὀλικὸν δύναται νὰ συνδέῃ τὸν Πνευματικὸν μετὰ τοῦ ὑψηλοῦ λειτουργήματός του. Καὶ ἐπιβάλλεται δύως διὰ παντὸς τρόπουν καὶ κατὰ τὴν ἔναρξιν καὶ ἐν τῇ ἐπιτελέσει τοῦ ἴεροῦ Μυστηρίου καταστῆ σαφῆς δὲ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τούτου. Θά ἐπιβληθοῦν, βεβαίως, ἐπιτίμια, ὡς θεραπευτικὰ μέσα τῆς ψυχικῆς νόσου. Ἀλλ' ὁποία

προσοχὴ ἀπαιτεῖται, ἵνα μὴ ἐκληφθῶσι ταῦτα ὡς ἔχοντα σχέσιν τινὰ ἔστω καὶ ἔμμεσον, πρὸς κατώτερα συναισθήματα. Λὲν θὰ ἐμπνέωνται ὑπὸ κακοβούλου διαθέσεως. Θὰ εἰναι «οὗδες ἀνάγοντα εἰς τὸν οὐρανόν». Καὶ «παιδεῖα». Ἐπομένως δὲ Πνευματικὸς κινεῖται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς πνευματικότητος, καὶ τοῦ ἀνωτέρου φρονήματος. Ἀναπαριστᾶ ζωηρῶς καὶ μεταφέρει εἰς τὴν πρᾶξιν ἰδεῶδες, τὸ δόπιον ὡς ἄριστα διαζωγραφίζεται ὑπὸ τοῦ Παύλου· «ἔγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν» (Β' Κορ. 12, 15).

Πόσονς κάποιος καὶ πόσας θυσίας περιλαμβάνει αὐτὴν ἡ ιερὰ τοῦ Ἐξομολόγου ἐκδαπάνησις ὑπὲρ τοῦ πνευματικοῦ συμφέροντος τῶν ψυχῶν! Εὐθίσκεται εἰς τὸ Ἐξομολογητήματον, τὸν ιερὸν αὐτὸν τόπον τῶν δακρύων, διὰ τὰ ἀκούση μετὰ συμπαθείας καὶ τὰ συγχωρῆ μετὰ δυνάμεως. Τὸ πρόσωπόν του προσλαμβάνει τὴν ἱλαρότητα τοῦ οὐρανίου Πατρός, δοστὶς ἐπανευρίσκει τὸν ἀποστατήσαντα καὶ ἀποδημήσαντα «εἰς χώραν μακράν» νιὸν αὐτοῦ. Διδάσκει, νοοθετεῖ, θεραπεύει, διδηρεῖ εἰς σωτηρίαν. Καὶ δὲν θεωρεῖ τὸ ἔργον του τερματισθέν. Ἀναζητεῖ νέαν ἐπαφὴν μετ' αὐτοῦ, μέχρις δτον πληροφορηθῇ περὶ τῆς θετικῆς προόδου αὐτοῦ ἐντὸς τῆς ιερᾶς Μάγδρας, τῆς Ἐκκλησίας.

Καὶ πάλιν δὲν ἡσυχάζει. «Οἱ ἔρευνητῆς καὶ ἀνήσυχος δρθαλμὸς τοῦ Πνευματικοῦ Πατρός διασχίζει τὰ χάρη τῆς κοινωνίας. Εἰσέρχεται ἐντὸς τοῦ παραπετάσματος τῶν οἰκογενειακῶν δραμάτων.

Διαβλέπει τὰς πληγὰς καὶ τὰ πάθη, ὑπὸ τῶν δποίων τόσαι ἀνθρώπιναι ὑπάρχεις ταλαιπωροῦνται. Ἀντιμόρζει τὸ ἀναριθμητὸν πλῆθος τῶν περιπεσόντων εἰς τοὺς ληστάς. Καὶ μεταβάλλεται εἰς καλὸν Σαμαρείτην, δὲν δποῖς δὲν θεᾶται ἀπλῶς τούτους. Ἰδὼν δὲν ἀντιπαρέρχεται, ὡς δὲ Λευτής. Ἀπομαρώνεται τῆς ὁδοῦ, ἐπὶ τῆς δποίας πορευόμενος ἥσθάνετο ἔαντὸν ἐν ἀσφαλείᾳ καὶ εἰσέρχεται ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῆς δράσεως τῶν ληστῶν, ἐν μέσῳ ἐρήμων καὶ ἀνύδρων τόπων. Περιποιεῖται τώρα τὸν πληγωμένον. Παραχωρεῖ οἰκειοθελῶς τὸ ὑποέργιον τῆς ἀνέσεως. Καὶ μεταφέρει τὸν ἀσθενῆ εἰς τὸ πανδοχεῖον τῆς ιερᾶς Ἐξομολογήσεως. Καὶ «ἐπιμελεῖται αὐτοῦ».

Δυσχερεῖς τὸ ἔργον. Ἀλλ' ἐν τῇ δυσκολίᾳ καὶ ἐν τῷ κόπῳ ἀνακαλύπτεται τὸ θεῖον καὶ αἰώνιον μεγαλεῖον αὐτοῦ. Ἀν θεωρῶνται «ῶραιοι οἱ πόδες τῶν εναγγελιζομένων τὴν εἰρήνην», τὸ πρέπει τὰ εἴπωμεν διὰ τοὺς πνευματικούς, οἵτινες μεταπλάσσονται ψυχὰς καὶ θεραπεύονταν πληγὰς θανατηφόρους! Ωραῖον καὶ μεγαλειώδες τὸ ὑποέργημα. Καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ τὸ βάρος τῶν δυσχερεῶν δὲν κάμπτεται δὲ Ἐξομολόγος. «Οἱ ἐνθουσιασμὸς δὲν σβύνει. Ἡ ἔλπις δὲν φυγαδεύεται. Ἡ ἀναζήτησις ψυχῶν ἐξακολουθεῖ μὲ συνε-

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ ΜΕΓΑΛΕΙΑ

ΟΙ ΠΑΣΧΑΛΙΝΟΙ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΕΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΠΟΥ ΞΕΧΩΡΙΖΑΝ ΣΤΟΥΣ ΑΘΗΝΑΪΚΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ

‘Η συμπάθεια τῶν ἐλευθέρων πρὸς τὸ «φεσάκι»

Συγκινητικὴ οἰκειότης τοῦ βασιλέα πρὸς αὐτοὺς

ΤΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΗΝ

Παραμονὲς τοῦ Πάσχα. Ὅταν μιὰ ἐποχὴ – ἡ προπολεμική – ποὺ ἔνα μεγάλο τμῆμα τοῦ ὑπόδουλου ἐλληνισμοῦ ζοῦσε μὲ ἔνα δυνατὸ παλμὸ καὶ μὲ ἔνα ὠραῖο ὄνειρο. Ἡ χριστιανικὴ ἴδεα ἀγκαλιασμένη μὲ τὴν ἔθνική, τὴν ἐλληνική. Ἡ θρησκεία καὶ ἡ ἐλεύθερη πατρίδα δημιουργοῦσαν μιὰ ἀτμόσφαιρα νοερὴ μέσα στὰ πλαίσια τῆς ὁποίας ἀνέπνεαν καὶ ἐκινοῦντο οἱ Ἑλληνες τῆς Πόλης. Γαλουχημένοι μὲ τοὺς θρύλους καὶ τὶς παραδόσεις, ποὺ ἀφῆκε ἀκατάλυτες ἡ πτῶσις τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας. Οἱ παραμονὲς αὐτὲς τοῦ Πάσχα τῆς προπολεμικῆς ἐποχῆς εὑρισκαν πλῆθος Ἐλλήνων τῆς Πόλης σ' ἔνα ὠραῖο ἔθνικὸ καὶ θρησκευτικὸ συναγερμό. Μιὰ ψυχικὴ ἀνάτασις ἐγιγάντων τὴν λαχτάρα τῆς ἐξορμήσεως τους πρὸς τὴν ἐλεύθερη μητέρα πατρίδα τους. Ἡ ἐβδομάδα τῶν Παθῶν καὶ ἡ χαρμόσυνη ἡμέρα τοῦ Πάσχα στὴν Ἀθήνα ἦταν τὸ ὄνειρο τῶν ἀλυτρώτων Ἐλλήνων ἀλλὰ καὶ πολλῶν ξενητεμένων ἐλευθέρων Ἐλλήνων τῆς Πόλης. Καὶ ἀπὸ τὴν ἐβδομάδα τῶν Βαΐων ἀκατονάδες ἔθνικοι προσκυνητὲς κατέκλυζαν τὰ γραφεῖα τῶν ἀτμοπλοϊκῶν ἐταιριῶν γιὰ τὴν ἐξασφάλισι

χῶς αὐξανόμενον ρυθμόν. «Ζητεῖ ἐπιμελῶς ἐως δτον εὐρη» ψυχάς, δπως «ἡ γυνὴ ἡ ἀπολέσασα μίλιαν δραχμήν». (Λουκ. 15,8).

Καὶ εἶναι βέβαιος, διτὶ ἐν τῇ ἀναζητήσει δὲν θὰ καταισχονθῇ. «Ο ζητῶν εὑρίσκει» (Ματθ. 7,8). Εὑρίσκει ψυχὰς ὑπὲρ τῶν ὅποιων δ Χριστὸς ἔχυσε τὸ πανάγιον Αἴμα Του. Καὶ ἐπιστρέφει χαίρων. Καὶ μετὰ χαρᾶς τελειώνει τὸν δρόμον τῆς ζωῆς. «Τὴν διακονίαν τοῦ πληροφορεῖται». Καὶ μετὰ τῶν σεσωσμένων κυκλοῦ τὸ οὐράνιον θυσιαστήριο.

‘Αρχιμ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ ΜΠΑΡΔΑΚΟΣ
Διευθυντής ‘Εξομολογήσεως
παρὰ τῇ ‘Αποστολικῇ Διακονίᾳ

τῆς θέσεώς τους στὰ πλοῖα ποὺ θὰ ἐταξίδευαν πρὸς τὶς ἑλληνικὲς θάλασσες, μὲ κατεύθυνσι τὰ ἑλληνικὰ χώματα. Οἱ ἀλλόδοξοι κυρίαρχοι ἔβλεπαν μὲ κάποια ὑποψία — τὴν αἰώνια ἀνατολικὴ ὑποψία — τὴν προετοιμασία καὶ τὴν ἀναχώρησι κατόπι τόσων Κωνσταντινουπολιτῶν πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Ἀπέφευγαν ὅμως νὰ δημιουργήσουν θόρυβο καὶ ἐπεισόδια. 'Αλλ' οὔτε καὶ οἱ "Ἑλληνες προσκυνητὲς ἔδιδαν ἀφορμὴ σὲ παρεξηγήσεις. Μὲ τὰ φεσάκια τους ὅλοι ἐπλημμύριζαν τὸν «Πέλοπα», τὴν «Μαριαμίτσα» καὶ τὰ δόλα καράβια ποὺ ἔφευγαν τῆς μέρες ἐκεῖνες τῶν παραμονῶν τῆς ἑβδομάδος τῶν Παθῶν καὶ τῆς Λαμπρῆς γιὰ τὴν ἐλεύθερη ἑλληνικὴ πατρίδα. Περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἔθνικούς αὐτούς πασχαλινούς ἐκδρομεῖς—προσκυνητὲς τῆς Πόλης—προτιμοῦσαν τὸν «Πέλοπα» ποὺ ἔκαμνε τὴν γραμμὴ Κυκλάδων — Πειραιῶς. Τάμμα γι' αὐτούς ἡ ἐπίσκεψίς τους στὴ Τῆνο καὶ τὸ προσκύνημά τους στὴν Μεγαλόχαρη Παναγία, τὴν Βαγγελίστρα. 'Η Λούρδη τῆς Ὁρθοδοξίας, ἡ περίλαμπρη αὐτὴ ἐκκλησία τῆς ὑπερμάχου Στρατηγοῦ τῶν Ἑλλήνων κρατοῦσε σὲ διαρκῆ συγκίνησι τοὺς "Ἐλληνας ποὺ ἐταξίδευαν πρὸς τὴν κατεύθυνσι τῆς. "Ετοι καὶ οἱ "Ἐλληνες πασχαλινοὶ ἐκδρομεῖς καθὼς τὸ πλοῖο προσήγγιζε πρὸς τὸ νησί αὐτὸ τῶν Κυκλάδων, ποὺ τὸ ἐσκίαζε ἡ ιερότητα τῆς ἀειπάρθενης Θεοτόκου. Καὶ στὸ ἀντίκρυσμα τοῦ νησιοῦ μέσα στὴν ἀνοιξιάτητη δρθρινὴ διμήχλη ὁ κόσμος αὐτὸς ἀνέπεμπε εὐχαριστήριον ὅμονον ψάλλοντας

«Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια...»

Μιὰ γραφικὴ πομπὴ ἡ ἀνοδος τῶν ἐκδρομέων αὐτῶν πρὸς τὴν ἐκκλησία τῆς Παναγίας τῆς Εὐαγγελιστρίας. Μιὰ κινουμένη γραμμὴ ἀπὸ κόκκινα φεσάκια σὰν μιὰ παράταξις ἀπὸ παπαρούνες, ποὺ τὶς ἀργοσάλευε τὸ ἐλαφρὸ πρωϊνὸ ἀεράκι. "Εφθαναν συνήθως τὸ πρωΐ τῆς Μεγάλης Πέμπτης καὶ παρακολούθωντας μὲ κατάνυξι τὴν θεία Λειτουργία τῆς ἡμέρας ἐκείνης μεταλάμβαναν κατόπιν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Γιὰ τοὺς ὑπόδουλους αὐτούς ἀδελφούς μας ἡ θεία αὐτὴ μετάληψις στὴν ἐκκλησία τῆς θαυματουργοῦ Παντάνασσας τῆς Τήνου ἦταν μιὰ διπλῆ ἀγία κοινωνία: χριστιανικὴ καὶ ἔθνική.

*

'Η ἑλληνικὴ πρωτεύουσα ἀπὸ τὴν Κυριακὴ τῶν Βαΐων ἀλλαζεῖ δύψι μὲ τὴν πλημμύρα τῶν ἐκδρομέων προσκυνητῶν ἀπὸ τὴν Πόλη. 'Ερρόδιζαν τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς ὁδοῦ Σταδίου καὶ τῶν δόλων μεγάλων δρόμων τῆς Ἀθήνας τὸ κόκκινα φεσάκια τους καὶ ἡ συγκίνητικὴ περιέργεια ποὺ ἀγκάλιαζε τὸ καθετὶ τοῦ κλεινοῦ ἄστεως προκαλοῦσε τὴν περιέργεια καὶ τὴν συγκίνησι τῶν ἐντοπίων. 'Ανεπι-

φύλακτη ἡ συμπάθεια τῶν Ἀθηναίων πρὸς τὰ φιλοξενούμενα «φεσάκια» καθὼς ἀποκαλοῦσαν τότε τοὺς Πολίτας. Δὲν ὑπῆρχε τότε τὸ πολιτικὸν καὶ κομματικὸν χάσμα, ποὺ εἶχε ἀργότερα διχάσει σὲ τρόπον ἀπογοητευτικὸν τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς ὑποδούλους "Ελληνας. 'Η ἵδεα ἀλλωστε, ὅτι οἱ τελευταῖοι ἦσαν ἐπισκέπτες περαστικοί, ἀπεμάκρυναν κάθε ὑποψίαν ἐπικίνδυνης ἶσως ἔγκαταστάσεώς των στὸ λευκὸ ἄστυ τῆς Παλλάδας.

Τὸ προσκύνημα τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν ἀρχαίων μνημείων ἥταν ἡ κυριάτερη ἀπασχόλησις τῶν πασχαλινῶν αὐτῶν ἀλυτρώτων προσκυνητῶν. Παντοῦ ἐγίνοντο δεκτοὶ μὲ εὐγένεια καὶ θερμὴ ἀγάπη ὡσὰν πραγματικοὶ ἀδελφοί. Ἰδιαιτέρα θέσις προριζόταν στὸν σωλέα τῶν ἐκκλησιῶν, ὅπου ἐκκλησιάζοντο οἱ ξένοι ἀδελφοὶ τῶν Ἀθηναίων. Καὶ στὸν καθεδρικὸν ναὸν παρεμέριζε τὸ πλῆθος γιὰ νὰ δώσῃ θέσιν στοὺς "Ελληνας τῆς Πόλης, γιὰ τοὺς ὅποιους ὑπῆρχε μιὰ τιμητικὴ ἐπίσης θέσις. Συγκινημένοι ἀπὸ τὶς ἐκδηλώσεις αὐτὲς τῶν ἐλευθέρων ἀδελφῶν των οἱ ὑπόδουλοι πασχαλινοὶ ἐκδρομεῖς. Φιλύποπτοι μόνον — καὶ μὲ τὸ δίκηο τους — ἀπέναντι μερικῶν πλανοδίων σαράφηδων, οἱ ὅποιοι προσεφέροντο νὰ ἀλλάξουν μὲ τὴν δραχμὴ τὶς χρυσὲς τουρκικὲς καὶ ἀγγλικὲς λίρες καὶ τὰ ναπολεόνια τους.

"Η περιφορὰ τοῦ ἐπιταφίου τῆς Μητροπόλεως καὶ ἡ τελετὴ τῆς 'Αναστάσεως, ἥταν οἱ δύο μεγαλύτερες θρησκευτικὲς καὶ ἔθνικὲς ἀπολαύσεις τῶν ξένων μας. Μὲ τὰ κεριά τους στολισμένα ἔζωντάνευαν μὲ τὴν εὐλόγειά τους μιὰ περασμένη βυζαντινὴ ἐποχή. Οἱ βασιλεῖς ἐδέχοντο ἀντιπροσωπείαν ἀπὸ τοὺς ἐκδρομεῖς αὐτούς. 'Ο Γεώργιος δ' Α' καὶ ἡ εὐσεβής "Ολγα, τοὺς ἐδέχοντο μὲ φιλοφρονήσεις καὶ ξεχωριστὴ συμπάθεια. Κρατοῦσαν ὅλοι τὰ φεσάκια στὸ χέρι καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους προσήρχοντο στὰ ἀνάκτορα μὲ ρεδιγκότα. Οἱ κυρίες, Πολίτισσες ἀρχόντισσες οἱ περισσότερες, ἔλαμπαν ἀπὸ κοσμήματα. 'Ο δημοφιλῆς βασιλεὺς ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἔσπαζε τὸν πάγο τῆς ἔθιμοτυπίας. Δημιουργοῦσε τὴν ἀτμόσφαιρα μιᾶς συγκινητικῆς οἰκειότητος· καὶ ὅλοι οἱ ὑπόδουλοι αὐτοὶ ξένοι ἀδελφοὶ ἔγκατέλειπον τὸ πκλάτι κι' ἐνόμιζαν ὅτι ἀπεμακρύνοντο ἀπὸ ἔνα παλῆρ τους γνώριμο κονάκι.

Τὸ τουργκούσμα τῶν κόκκινων αὐγῶν μὲ τοὺς εὐζώνους στοὺς στρατώνας τὸ Πάσχα ἥταν γι' αὐτοὺς μιὰ ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες ἀπολαύσεις των.

"Ενα ψυχικὸ ἀναβάπτισμα γιὰ τοὺς ἐκδρομεῖς αὐτοὺς ἀπὸ τὴν Πόλη ἡ παραμονὴ τους στὴν πρωτεύουσα τῆς ἐλεύθερης πατρίδας τους τὸ δεκαήμερο αὐτὸ τοῦ προσκυνήματος. Καὶ ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἀποχαιρετήσουν τὴν ἐλληνικὴ πρωτεύουσα αἰσθάνονταν ἔνα βάρος νὰ πιέζῃ τὰ στήθη τους. "Εκαμπαν τὰ μικροψώνια

ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

ΟΙ ΠΕΡΙ ΙΕΡΩΣΥΝΗΣ ΛΟΓΟΙ
ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

VIII.

433. Κι' ἀπ' αὐτὰ μέν γίνεται ὄλοφάνερο τὸ μεγάλο του ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ ζήτημα αὐτό.

434. "Ακουσε δὲ καὶ τὸ τὶ λέει σὲ μιὰν ἐπιστολὴν του πρὸς τὸ μαθητή του «Νάχης τὸ νοῦ σου στὴ μελέτῃ· καὶ στὴν προσευχῇ· καὶ στὴ διδασκαλίᾳ». Κ' ἐπιπρόσθετα ἀναφέρει καὶ γιὰ τὴν καρποφορία τους, λέγοντας· «γιατί, ἀν τὰ πραγματοποιῆς αὐτὰ καὶ τὸν ἔσωτό σου θὰ σώσῃς καὶ τοὺς ἀκροατές σου». Καὶ σ' ἄλλο μέρος ἐπαναλαμβάνει. «Ο δοῦλος τοῦ Κυρίου δὲν πρέπει νᾶναι φιλόνεικος· ἀλλὰ νᾶναι καλωσυνάτος σ' ὅλους καὶ μεταδοτικὸς κι' ἀνεξίκακος». Καὶ παρακάτω πάλι λέει· «Σὺ δὲ νᾶσαι σταθερὸς σ' αὐτὰ ποὺ ἐδιδάχθηκες κ' ἐβεβαιώθηκες, ἀφοῦ ξέρεις ἀπὸ ποιὸν

τους καὶ συνέρεσαν ὅλοι καὶ πάλιν σὲ διάφορες ἐκκλησίες γιὰ νὰ εὐχαριστήσουν τὸν Ὅψιστο γιὰ τὴν χαρὰ ποὺ τοὺς ἔδωκε μὲ τὴν ἐπίσκεψί τους στὰ ἐλεύθερα χώματα. ... Σιωπῆλοι καθὼς ἔφευγαν καὶ καθὼς τὸ πλοϊο ἀπεμακρύνετο ἀπὸ τὸ μεγάλο λιμάνι ἐστρεφαν ὅλοι τὰ βλέμματά τους πρὸς τὸν Παρθενῶνα καὶ τὸν λόφο τοῦ Λυκαβηττοῦ. Ὁ λυγμὸς ἔπνιγε τὸν λαιμὸ τους καὶ ὑστερα ἀπλώνετο ἔνας εὐχαριστήριος παιάν, ὁ ὑμνὸς πρὸς τὴν ὑπέρμαχον Θεοτόκον. ....

'Επέρασαν χρόνια ἔκτοτε. Καὶ οἱ πόλεμοι μὲ τὶς ἔθνικὲς συμφορὲς σκορπίζοντας σὰν κυνηγημένα πουλιὰ τὰ πλήθη τῶν ἀλυτρῶν ἀδελφῶν, ἔθεσαν τέρμα στοὺς πασχαλινοὺς αὐτοὺς ἐκδρομῆς. Τὸ καινούργιο πνεῦμα τῆς Τουρκίας κατήργησε τὸ φεσάκι ποὺ ἦταν τὸ πλέον γραφικὸν χαρακτηριστικὸν τῆς ἐμφανίσεως τῶν ξένων προσκυνητῶν ἀνάμεσά μας.

τάμαθες, κι' ἀφοῦ ἀπὸ βρέφος ἀκόμη τὴν ξέρεις τὴν Ἱερὴ διδασκαλία, που μπορεῖ νὰ σου φωτίσῃ τὸ νοῦ». Κι' ἀλλοῦ πάλιν λέει: «"Ολη ἡ ἁγία Γραφὴ εἶναι θεόπνευστη καὶ ὠφέλιμη γιὰ τὸ κήρυγμα, καὶ γιὰ τὸν ἔλεγχο, καὶ γιὰ τὴ μετάνοια, καὶ γιὰ νὰ διαπαιδαγωγηθῇ κανεὶς μὲ πνεῦμα δικαιοσύνης, ὥστε νᾶναι τέλειος στὴν ἀρετὴν ὁ ἀνθρωπὸς τοῦ Θεοῦ».

435. "Ακου δὲ τὶ προσθέτει ἀκόμη στὸν Τίτο, μιλώντας λίγο μαζί του γιὰ τὴν κατάσταση τῶν Ἐπισκόπων: «Πρέπει, λέγει, ὁ ἐπίσκοπος νᾶναι τελείως κάτοχος τοῦ λόγου που χρειάζεται γιὰ νὰ οἰκοδομῇ μὲ ἀσφάλεια, γιὰ νὰ μπορῇ ἔτσι νὰ ἐλέγχῃ κι' ὅσους ἀντιτείνουν».

436. Σὰν εἶναι λοιπὸν κανεὶς ἀκατάρτιστος, πῶς θὰ μπορῇ, ὅπως αὐτὸι λένε, νὰ ἐλέγχῃ καὶ ν' ἀποστομώνη τοὺς ἀντιρησίες; καὶ ποιὰ εἶναι ἡ ἀνάγκη ν' ἀφοσιώνεται κανεὶς στὴ μελέτη καὶ στὰ γραψίματα, ἢν πρόκειται νὰ παραδεχθῇ τὴν ἀμορφωσιὰν αὐτῆς; «Ολ' αὐτὰ εἶναι προσχήματα καὶ πρόφαση καὶ δικαιολογίες τεμπελιᾶς καὶ δισταγμοῦ.

437. «'Αλλὰ μονάχα γιὰ τοὺς Ἱερεῖς — μοῦ εἴπετα δρίζει αὐτά».

438. Μὰ γιὰ τοὺς Ἱερεῖς βέβαια μιλοῦμε κ' ἐμεῖς αὐτὴ τὴ στιγμὴ: ὅτι ὅμως τὰ λέει καὶ γιὰ τοὺς πιστούς, ἀκου πάλι τὶ συμβουλεύει σὲ μιὰν ἐπιστολὴν του κάποιος ἄλλος: «"Ο λόγος τοῦ Χριστοῦ ἀς εἶναι μέσα σας ὀλοζώντανος καὶ πλούσιος καὶ πάνσοφος»». Κι' ἀλλοῦ πάλι: «"Ἄς εἶναι πάντοτε ὁ λόγος σας εὐχάριστος κι' ἀλατισμένος μ' εὐπροσηγορίᾳ" κι' ἀς ξέρῃ, πῶς πρέπει ν' ἀπευθύνεται στὸν καθένα χωριστά». Καὶ βέβαια γιὰ ὅλους ἔχει εἰπωθῆ τὸ ὅτι «πρέπει νᾶμαστε ἔτοιμοι γιὰ ἀπολογία». Γράφοντας δὲ καὶ πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς εἴπε, «ὅ ἔνας πρέπει νὰ στηρίζῃ τὸν ἄλλο καὶ μὲ λόγια καὶ μὲ ἔργα».

439. "Οταν δὲ κάνῃ λόγο γιὰ τοὺς Ἱερεῖς, λέει·

Οι πρεσβύτεροι ποὺ μᾶς κυβέρνοῦν μ' ἀξιωσύνη, ἃς καταξιώνωνται διπλῆ τιμή· καὶ μάλιστα αὐτοὶ ποὺ μοχθοῦν μὲ κηρύγματα καὶ μὲ διδασκαλίες».

440. Γιατὶ αὐτὸς εἶναι ὁ ἀνώτατος προορισμὸς τοῦ κηρύγματος· ὅταν δηλαδὴ καὶ μὲ τὰ ὅσα κάνει ὁ καθένας καὶ μὲ τὰ ὅσα λέει, ὁδηγεῖ αὐτοὺς ποὺ διδάσκει στὸ μακαριστὸ βίο, ποὺ μᾶς ἀφῆκεν ὑποθήκην ὁ Χριστός. Γιατὶ ἡ πράξη δὲν ἡμπορεῖ βέβαια ν' ἀντικαταστήσῃ τὴ διδασκαλία.

441. Καὶ δὲν εἶναι δική μου γνώμη αὐτή, ἀλλὰ τοῦ ἕδιου τοῦ Σωτῆρα μας «Αὐτός, εἶπε, θὰ ὀνομασθῇ μεγάλος, ποὺ καὶ ἔργα θὰ κάνῃ, καὶ θὰ διδάξῃ». Ἐάν δύμως ἔταυτίζονταν τὰ ἔργα μὲ τὴ διδασκαλία, τὸ δεύτερο θάτανε περιττολογία, γιατὶ θάτανε ἀρκετὸ νὰ εἰπῇ μόνο «ὅποιος κάνει ἔργα». Τώρα δύμως, μὲ τὸ νὰ τὰ ξεχωρί ση τὰ δύο αὐτά, φανερώνει πῶς τὰ ἔργα καὶ ἡ διδασκαλία ἔχουν τὴν ἕδια βαρύτητα· καὶ πῶς γιὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν οἰκοδομὴ τοῦ πιστοῦ πρέπει τὸ ἔνα νὰ συμπληρώνῃ τὸ ἄλλο.

442. "Ἡ τάχα δὲν ἔμαθες τὶ λέει τὸ ἐκλεκτὸ σκεῦος τοῦ Χριστοῦ στοὺς πρεσβυτέρους τῶν Ἐφεσίων «Γι' αὐτὸ νᾶσθε πάντα ἄγρυπνοι, μὲ τὴ θύμηση πῶς τρία δλόκληρα χρόνια δὲν ἔπαισα — νύκτα καὶ ἡμέρα καὶ μὲ κλάμματα — νὰ νουθετῶ τὸν καθένα σας χωριστά». Γιατὶ, σὲ τὶ ἔχρειαζόντανε τὰ δάκρυα καὶ οἱ νουθεσίες καὶ τὰ λόγια, ὅταν ἐλαυποκοποῦσε τόσο πολὺ ἡ ἀποστολική του ζωή;

443. Κι' ὅσον ἀφορᾷ μὲν τὸ ζήτημα τῶν ἐντολῶν, περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον, αὐτὸς ἔχει τὴ δύναμη νὰ μᾶς ἐπηρεάζῃ. θὰ μποροῦσε δύμως νὰ ἴσχυρισθῶ, πῶς δὲν περιορίζεται μονάχα σ' αὐτὸ ἡ μεγάλη του ἀποτελεσματικότητα.

IX.

"Οταν δύμως ἀνακινῆται ἀγώνας γιὰ τὰ δόγματα, κι' ὅταν ὅλοι ἀντλοῦν τὰ ἐπιχειρήματά τους ἀπὸ τὰ

ἴδια κείμενα, στὴν περίστασην αὐτὴν ποιά εἶναι ἡ ἐπιβολή, ποὺ θὰ μπορέσῃ ν' ἀσκήσῃ διάβολος;

444. Τὶ ὁφελοῦν τὰ πολλὰ ἰδροκοπήματα, ὅταν ὕστερα ἀπὸ τοὺς μόχθους ἔκείνους ξεπέσῃ κανένας ἀπὸ τὴν μεγάλην του ἀμάθεια στὴν αἰρεση κι' ἀποσχισθῇ ἀπὸ τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας; πρᾶγμα, ποὺ καθὼς ξέρω καλὰ ἔγω, τῶπαθαν πολλοί. Ποιό εἶναι τὸ κέρδος του ἀπὸ τὴν καρτερικότητά του; Τίποτε ἀπολύτως δύναμις καὶ τίποτα δὲν ὁφελεῖ ἡ ὑγιαίνουσα πίστη του, ὅταν εἶναι ἐλεεινὴ ἡ διαγωγή του.

445. Γι' αὐτοὺς λοιπὸν τοὺς λόγους, αὐτὸς ποὺ τούλαχεν διάδοσην νὰ διδάσκῃ τοὺς ἄλλους, πρέπει νάχη τὴν ἐμπειρία τῶν τέτοιων ἀγώνων, κατ' ἔξοχὴν περισσότερον ἀπ' ὅλους.

446. Γιατὶ κι' ἀν αὐτὸς στέκεται γερά στὰ πόδια του, χωρὶς νὰ μποροῦν νὰ τὸν βλάψουν αὐτοὶ ποὺ ἀντιγνωμοῦν, τὸ πλῆθος ὅμως τῶν ποιὸν ἀνίδεων ποὺ βρίσκονται ὑπὸ τὴν καθοδήγησή του, ὅταν ἴδοῦν πώς ἔντεκτηκεν διάρχηγός τους καὶ πώς δὲν μπορεῖ ν' ἀντιστάξῃ τίποτε σ' αὐτοὺς ποὺ ἀντιλέγουν, δὲν ἀποδίδουν στὴν ἀδυναμία του τὴν αἰτία τῆς ἥττας, ἀλλὰ στὴ σαθρότητα τοῦ δόγματος. Καὶ γιὰ τὴν ἀπειρία ἐνὸς ἀνθρώπου, βυθίζεται στὸν ἔσχατον ἀφανισμὸν διὰ πολὺς κόσμος. Γιατὶ κι' ἀν δὲν ἐπικρατήσουν πέρα ὡς πέρα οἱ ἀντίθετοι, ἀναγκάζονται ὅμως ν' ἀμφιβάλλουν γιὰ πράγματα, ποὺ σ' αὐτὰ εἶχαν τὰ θάρρητά τους. Καὶ κι' δοσοὶ τὸν ἀκολουθοῦν μὲ ἀμετακίνητη τὴν πίστη τους, δὲν μποροῦν νὰ προσηλώνωνται πλειὰ μὲ τὴν ἴδια σταθερότητα. Ἀλλὰ τέτοια παραζάλη κυριεύει τὴν ψυχὴ τους ἀπὸ τὴν ἥττα τοῦ διδάχου τους, ὥστε τὸ κακὸ νὰ καταντῷ σὲ οἰκτρὸ ναυάγιο.

447. Καὶ ποιὰ συμφορὰ καὶ ποιὰ φωτιὰ σωριάζεται ἐπάνω στὸ πανάθλιο κεφάλι του, γιὰ τὸν καθένα ἀπ' αὐτοὺς ποὺ χάνεται, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ μάθης

ΦΟΡΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Ο ΠΑΠΠΑΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

“Αγγελος στὸ παράστημα κι ἀηδόνι στὴ φωνὴ εἰναι ὁ σεβάσμιος παππᾶς τοῦ χωριοῦ. Ἡ παρουσία του παρηγορεῖ γνωστούς καὶ ἀγνώστους. Θεία ἡ ὄψη του κι ἀπὸ τὸ στόμα του, παρήγορες ἐλπίδες τῆς ζωῆς, φτερουγίζουν μὲς στὶς ψυχές ὀλόχρυσα τὰ λόγια τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ ἐπίσκοπος τοῦ τόπου μικρὸν τὸν πῆρε, ἀπὸ συστάσεις. Τὸν ἐβοήθησεν οἰκονομικὰ νὰ μορφωθῇ. Τὸν ἔχειροτόνησεν ἵερεα καὶ τὸν διώρισε στὸ χωριό. Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς ἀναλαμβάνει τὸ ἔργο του· ἔργο πολὺ δύσκολο καὶ ἔργο πολὺ σκληρό. Ὁ ναὸς ἀδειος ἀπὸ πιστούς. Ἡ βιοπάλη ἐσκλήρυνε τὶς ψυχές. Ἡ φτώχεια ἐψύχρανε τὴν ἀγάπη τῶν πολλῶν. Τὸ μῆσος ἐρρίζωσε στὰ στήθη. Τὰ ἥθη ἀλλαξαν. Ἡ ἀπληστία καὶ ἡ ἐκμετάλλευση ἐγκρέμισαν τὴν ὑπόληψη καὶ τὸν ἀνθρωπισμό. Οἱ κοινωνικὲς ἀντιθέσεις ἐσκότισαν τὴν ἔννοια τῆς ζωῆς. Πλοῦτος καὶ δυστυχία! Ιατρὸς καὶ πόλεμος! Καταστατικὸς χάρτης τῶν Δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου στὸ ἔνα χέρι ἡ ἀλυσίδα τῆς Κύπρου στὸ ἄλλο! Ἀλλὰ ἐσύναξες ὁ παππᾶς τὴν ποίμνην του καὶ ἀνεζήτησε τὸ ἀπολωλότα. Ἡ κολυμβήθρα ἐγέμισε σιγὰ σιγὰ ἀπὸ πιστούς κι ἔξαναβάπτισε πνευματικὰ καὶ πάλι ὁ παππᾶς μεγάλους καὶ μικρούς μὲ τὸ νεράκι τῆς ζωῆς. Κι’ ἐγέμισεν ὁ ναὸς ἀπὸ πιστούς κι ἐπλημμύρισεν ἀπὸ φῶτα μιὰ ἡμέρα, κάτω ἀπὸ τὸ φῶς του τὸ ἀληθινὸν καὶ τοῦ Θεοῦ τὸ φωτοβόλο μεγαλεῖο. Μακριὰ ἀπὸ τὶς ἔγνοιες τῆς ζωῆς, στὴν εὔθυμη πλημμύρα τῆς ἀγάπης, τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, οἱ χωρικοί, πνευματικὰ προσκυνοῦσαν εὐτυχισμένοι. Οἱ ἀποστολικὲς «ἀγάπεις», ποὺ γιγάντωσαν τὸ Χριστιανισμὸν κι’ ἔσωσαν ἀπὸ τὴ δυστυχία ἐκατομμύρια δούλων κι ἐλευθέρων μὲ τὴν

ἀπὸ ἐμένα, γιατὶ τὸ ξέρεις πολὺ καλὰ μονάχος σου.

444. Δείχνει λοιπὸν ἀμυαλωσύνη καὶ εἰναι σημάδι κενοδοξίας αὐτό; τὸ νὰ μὴ θελήσω δηλαδὴ νὰ γίνω ἀφορμὴ τοῦ χαμοῦ των σὲ τόσο πλῆθος, καὶ νὰ προκαλέσω ἔτσι γιὰ τὸν ἔχυτό μου μεγαλύτερη τιμωρία, ἀπ’ αὐτὴν ποὺ μὲ περιμένει τώρα ἐκεῖ; Ποιός ἔχει τὸ θάρρος νὰ τὸ ἴσχυρισθῇ αὐτό; Κανένας ἀπολύτως. Ἐκτὸς ἀν βέβαια θέλη κανένας νὰ μὲ κατηγορῇ ἀσύστατα καὶ νὰ κάνῃ τὸν ἔξυπνο μὲ τὶς συμφορές τῶν ἀλλων.

έκκλησιαστική ἀλληλοβοήθεια, ξανάζησαν καὶ πάλι στὸ χωρίδ
μὲ τὸν καλὸ διάκονο, τὸν ἵερέα Τὸ ἔκκλησιαστικὸ ταμεῖο Ἀλλη-
λοβοηθείας τοῦ χωριοῦ ἐξυγίανε τὶς οἰκονομικὲς πληγὲς τῆς δυ-
στυχίας καὶ ἀνθισεῖ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ χαρὰ μὲ τ' ἀγαθὰ τῆς ἐργασίας.
Στὸ βιβλίο τοῦ παππᾶ «Οἱ Ἐνορίτες μου» περιγράφεται ἡ οἰκο-
γενειακή, ἡ ἐπαγγελματική, ἡ οἰκονομική, ἡ ὑγιεινὴ καὶ ἡ ἥθικὴ
κατάσταση ὅλων τῶν ἐνορίτῶν του. Στὸ βιβλίο του «Ἐλσφορὲς
καὶ ἐνισχύσεις» θὰ θαυμάσῃς τὸ πνεῦμα τῆς ἀλληλοβοηθείας
στὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῆς δυστυχίας καὶ τῆς ἥθικῆς κατάπτωσης
τοῦ λαοῦ. Δυστυχεῖς καὶ οἰκογενειάρχες βοηθοῦνται, ἀσθενεῖς θε-
ραπεύονται, ὀρφανὰ προστατεύονται, κόρες φτωχὲς προικοδο-
τοῦνται καὶ ἀτυχήματα περιθάλπονται. Οἱ δεκάρες τῶν πολλῶν
γιὰ τὸν ἕνα καὶ ἡ δεκάρα τοῦ ἔνδος γιὰ τοὺς πολλούς. Ἡ χριστιανικὴ
ζωὴ τῶν ἐνορίτῶν βοήθησε πολὺ στὴν ἀνάπτυξη ὅλων τῶν καλῶν
ἀρετῶν στὶς σχέσεις τῆς μικρῆς των κοινωνίας. Τὰ δραῖα βιβλία
τῆς «δανειστικῆς βιβλιοθήκης» τῆς ἔκκλησίας μεταφέρουν ἀπὸ
σπίτι σὲ σπίτι τὰ φῶτα τοῦ πολιτισμοῦ σὰν τὶς μέλισσες, ποὺ γυ-
ρίζουν στὶς κυψέλες των ἀπὸ τὸ μυρωμένο ἀνθοκήπιο τοῦ βούρφου
ναοῦ. Χαρούμενα παιδιά καλλιεργοῦν μὲ τέχνη τὴ γλυκεὶ φωνή
τους σὲ δρόθρους κι' ἐσπερινούς κι' ἀπλώνεται γλυκεὶ ἡ ψαλμω-
διά τους μὲς στὶς ἀπλούκες τῶν χωρικῶν ψυχές· ἐλπίδα τῆς ζωῆς
ἀπὸ τὸ μεγαλεῖο τὸ πνευματικό, τοῦ βούρφου, τοῦ τέλειου, τοῦ
μυστηρίου, τοῦ ὑπερπέραν, τοῦ Θεοῦ. Κι ὅταν ταράζουν τὸ ρυθμὸ
τῆς ζωῆς ἀκαταστασίες καὶ πόλεμοι, δὲ παππᾶς ἡμερώνει τὶς
σκέψεις καὶ παρηγορεῖ τοὺς δυστυχεῖς μὲ τὶς εὐχὲς τῆς εἰρήνης.
«Ο ναὸς ἔγινεν ἡ καρδιὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ σ' ὅλες τὶς ἔκδηλώσεις
τῆς ἀγροτικῆς ζωῆς αἰσθάνονται οἱ πιστοὶ μὲ ἵερὴ συγκίνηση τὶς
ἐπιδράσεις τῶν παλμῶν της. Ο παππᾶς ἔγινε ὁ ἀρχηγὸς τοῦ λαοῦ
του καὶ ὁ ἀναμορφωτὴς τοῦ χωριοῦ. Τέτοιος παππᾶς εἶναι πρα-
γματικὸς φορέας πολιτισμοῦ.

ΛΑΜΠΡΟΣ Α. ΤΑΤΣΙΟΠΟΥΛΟΣ
Δημοδιδάσκαλος Δημαριοῦ "Αρτης"

«Θεωρῶν καὶ πρᾶξιν ὅσπερ συνεύξαντες πρὸς Χριστὸν ἱε-
σίαν ἐκπέμψαι σπεύσωμεν· τὸν τεθαμμένον ἡμῶν τοῦν, ὡς ἄλλον
Λάζαρον νεκρόν, δπως ζωώσῃ τῇ Αὐτοῦ ἐπιστασίᾳ τῇ φρικτῇ,
βάᾳ δικαιοσύνης αὐτῷ προσφέρειν καὶ κράζειν· Εὐδογημένος εἰ, ὁ ἐρχόμενος!».

«Ἡ πάντων χαρά, Χριστός, ἡ ἀλήθεια, τὸ φῶς, ἡ ζωή, τοῦ
κόσμου ἡ ἀνάστασις, τοῖς ἐν γῇ περανέρωται τῇ Αὐτοῦ ἀγαθό-
θητι καὶ γέγονε τύπος τῆς Ἀναστάσεως, τοῖς πᾶσι παρέχων
θείαν ἀφεσιν». («Ἡχος β'»).

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
ΕΝΟΣ ΑΝΑΧΩΡΗΤΟΥ

ΝΕΑ ΣΥΝΕΙΔΗΣΙΣ

“Οταν λέμε ίστορία, δὲν έγγοοῦμε βέβαια τίποτε άλλο, παρά τὴν ἀποθησαύριση τῶν ἐμπειριῶν τῆς ἀνθρωπότητος. Καὶ ή ἀποθησαύριση αὐτῇ εἶναι τόσο χρήσιμη καὶ τόσον ἀπαραίτητη, δισκαὶ ή πυξίδα στὸ πλοῖο. Γιατὶ μὲ τὸ πέρχομα τοῦ καιροῦ δλαγύρω μας ἀλλάζουν. «Τὰ πάντα ρεῖ», δημοσίευεν δὲ ἀρχαῖος σοφός. Καὶ μέσα στὴν ἀέναην αὐτῇ ἀλλαγή, δὲ ἀνθρωπός, μὲ τὴν δοήθειά της, βρίσκει εὔκολωτερα τὸ σωστό του προσανατολισμὸν στὴν αἰώνδια πορεία του.

*

Ύπάρχουν δημοσίες, ποὺ εἶναι κυριολεκτικῶς «μεταβατικές». Πραγματοποιεῖται δηλαδὴ ἡ ἀλλαγὴ αὐτῇ μὲ πολὺ γοργότερο ρυθμό. Καὶ μπορεῖ νὰ εἰπῇ κανείς, πώς σὲ κάθε τους στιγμὴ φθείρεται ἡ ιστορικὴ σάρκα. Ἀπὸ τὴν φθορὰ δὲ καὶ τὴν διάδρωσή της αὐτῇ παράγεται ἔνας ἀνασχηματισμὸς τῆς ζωῆς καὶ μία, σύτως εἰπεῖν, μετασάρκωση τοῦ κόσμου. Καὶ τέτοια εἶναι ἡ ἐποχὴ αὐτῇ ποὺ ζούμε.

Σήμερα δλαγύρω μας ἀλλάζουν διαρκῶς. Η ζωὴ μηχανοποιεῖται. Η δργανικὴ σύνδεση ψυχῆς καὶ σώματος διαταράσσεται καὶ προσβάλλεται. Αἱ ἀποστάσεις ἐκμηδεγίζονται. Τὰ σύνορα μεταποτίζονται. Ταξιδία διαπλανητικὰ ἐπιχειροῦνται. Καὶ τὸ καθετὶ γύρω μας συσκοτίζεται κι ἀλλοιώνεται ἢ καὶ θρυμματίζεται. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι, δτὶ χάνεται ἡ πλαστικὴ ώραιότητα τῆς ζωῆς. Υποχωροῦν σιγά-σιγά στὰ βάθη τῶν συγειδήσεων οἱ παληὸι ηθικὲς ἀξίες. Καὶ κλογίζονται ἔτσι, σὰν ἀπόσεισμό, τὰ θεμέλια, ποὺ ἐπάνω τους ἔχει στηριχθῆ καὶ ἔχει τοποθετηθῆ ὁ βίος μας...

*

Εἶναι φανερό, πώς στους καιρούς μας αὐτούς ἔνα πνεῦμα μηχανικοῦ παγυθεῖσμοῦ ἔχει ἀπλώσει παγτοῦ φτερὰ ἀετοῦ. Κι' δημοσίες, ὅταν φανῇ ἡ σκιὰ τοῦ γερακιοῦ, κρύδονται τὰ πουλιά μέσα στὰ σύσκια φυλλώματα, ἔτσι ἐξαφανίζονται ἐμπρός του ἡθη καὶ θειμα καὶ πέφτουν σὲ ἀχρηστία σχεδόν, ἀρχαῖοι τρόποι ζωῆς. Καὶ η ὑποχώρηση αὐτῇ εἶναι γενική. Καὶ κάνει τὴν ἐποχὴ μας νὰ ἐμφανίζεται θολή, συγχυσμένη καὶ ἀμορφή· γιὰ νὰ μὴν εἰπῶ κακόμορφη. Η ἐξαφάνιση δὲ αὐτῇ τῆς παλαιᾶς πλαστικῆς ὁμορφιᾶς καὶ τοῦ ἀρχιτεκτονιγμένου βρόους δὲν ἐμφανίζεται στὴν ὄλικη ζωὴ μονάχα. Άλλα καὶ στὴν κοινωνική. Καὶ στὴν Τέχνη. Καὶ

διαβάζομε ποιήματα ἀκαταλαβίστικα. Καὶ βλέπομε ἔργα ζωγραφικὰ παράδοξα καὶ τερατόμορφα. Ἡ δπως τὰ λένε φουτουριστικά.

*

Δὲν εἶγαι λοιπὸν διόλου παράδοξο, πῶς τὸ ἵδιο φαινόμενο παρατηρεῖται καὶ στὴν δργάνωση τῆς θρησκευτικῆς μας ζωῆς, ποὺ κ' ἔκει — διλιγώτερο βέβαια παρὰ ἀλλοῦ — σκιάζονται κι' ἀτογοῦν κάπως πατροπαράδοτες συγήθειες καὶ παληὲς ἱερὲς παραδόσεις. Κι' αὐτὸν ἔχει σὰν συγέπεια, νὰ τρομοκρατοῦνται καὶ γὰ καταθλίωνται δλοι ἔκεινοι ποὺ ἔχουν συδέσει τὴ ζωὴ τους μᾶζη τους. Καὶ μερικοὶ μάλιστα φθάνουν καὶ στὸ ἄτοπο συμπέρασμα, πῶς ὑφίσταται καὶ διποχώρηση τοῦ Χριστιανισμοῦ...

*

Ο Χριστιανισμὸς δύμως, οὕτε φθείρεται, οὕτε διποχωρεῖ. Οὕτε καὶ εἶγαι ἀναπόσπαστα ἔνωμένος μὲ τὴν καιρικὴν σάρκα. Οὕτε καὶ μ' ὅποιαδήποτε κοινωνικὴ σύσταση. Ο Χριστιανισμὸς εἶγαι ή ἀποκαλυφθεῖσα ἀπὸ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ αἰώνια ἀλήθεια ποὺ οὕτε νὰ κλονισθῇ μπορεῖ, οὕτε νὰ φθαρῇ. Κι' δ ἐρχομὸς τοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμο μας αὐτὸν εἶγαι τὸ σπουδαιότερο γεγονός καὶ τὸ κεντρικὸ σημεῖο τῆς ἀνθρωπογονίας, ποὺ μ' αὐτὸν ἐνισχύθηκε κ' ἐσώθηκε ή ἀνθρώπινη εἰκόνα.

*

Οσο καὶ γὰ καταστρέψῃ δι μηχανισμὸς καὶ δ ὀρθολογισμὸς τὴν πνευματικὴν ζωὴν κι' δσο καὶ γὰ διλιστικοποιήσῃ τὸ σύγχρονος πολιτισμὸς καὶ τὸ κύριον αἴτημα τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου εἶγαι τὸ κέρδος καὶ τὸ χρῆμα καὶ ή κατάκτησις τῶν ἀγαθῶν τοῦ κόσμου, πνευματικὴ καὶ εἶγαι καὶ θὰ εἶναι πάντα ή πορεία τῆς ζωῆς. Καὶ ή ψυχή, δσο καὶ γὰ περιπλέκεται καὶ γὰ περισφίγγεται ἀπὸ τὰ κοσμικὰ πλοκάμια θὰ ἐλευθερώνεται πάντα· καὶ θὰ διφύνεται, καὶ θὰ διανοίγεται πρὸς τὸν Θεόν, δπως τὸ ήλιοτρόπιο στὸν "Ηλιο. Καὶ μιὰ γένα συγεύδηση θὰ δημιουργήσῃ περισσότερο διαποτισμένη ἀπὸ τὸ φῶς· καὶ περισσότερο λεπτὴ καὶ εὐαίσθητη, ποὺ θὰ βρίσκῃ τὴν πληρότητά της καὶ τὴν ἴκανοποίησή της στὴν Ἐλευθερία καὶ στὴν Ἀγάπη. Γιατὶ κάτιω ἀπὸ τὸ φύσημα τῆς ἀγίας πνοῆς, ποὺ ἐνεφύσησεν δ Θεός στὸν ἀνθρώπο, δταν τὸν ἐδημιούργησε, θὰ βεβαιώνεται πάντα ή εἰκόνα καὶ η δμοίωσή του πρὸς τὸν Δημιουργό· ποὺ εἶγαι, δπως μᾶς διδάσκει η Ἄγια Γραφὴ «Πνεῦμα» καὶ Ἀγάπη». Καὶ τὸ πνεῦμα καὶ η ἐλευθερία ταῦτίζονται.

Κ' ἔπειτα, ποτέ μας δὲν πρέπει νὰ ξεχοῦμε, πῶς ή ζωὴ μας δλη καὶ παράγεται καὶ προάγεται ἀνάμεσα ἀπὸ ἀντιθέσεις καὶ ἀπὸ ἀντιφάσεις. Ἡ ημέρα καὶ η γύχτα, η χαρὰ καὶ δ πόνος, η κίνηση καὶ η ἀδράνεια, η σύνθεση καὶ η ἀποσύνθεση, τὸ ψφος

καὶ τὸ βάθος, τὸ καλὸν καὶ τὸ κακὸν ἀπαρτίζουν τὴν διαδικασίαν της. Κι' ὁ καθένας εἶναι ἀπόλυτα ἐλεύθερος ἢ ν^ο ἀκολουθήσῃ τὴν «στεγήν καὶ τεθλιψμένην» ὅδὸν τοῦ Θεοῦ, ἢ τὴν εὐκολοδιάθατην κι' ὀλάνοικην τοῦ Σατανᾶ.

Γι' αὐτὸν καὶ ἡ πορεία μας ἐπάνω στὸν κόσμον αὐτὸν εἶναι τραγική. Κ' ἐγίνηκε πολὺ τραγικώτερη στὰ χρόνια μας αὐτόν. Γιατὶ διοένα καὶ πληθαίνει ἡ κοσμική μας γνώση καὶ γευματεῖ λαίμαργα τὸν ξυνό της καρπό. Κ' ἔτσι σημειώνεται μέσα μας καὶ γύρω μας μιὰ πτώση τρομερή· σὰν ἐκείνη τῶν πρωτόπλαστων, που ἐγίνηκεν ἀφορμὴ γ' ἀπομακρυθοῦσιν ἀπὸ τὸν Παράδεισον καὶ γὰρ αἰσθανθοῦν τὴν φοβερήν τους γύμνια... *

Ἡ ψυχὴ τῶν ἀνθρώπων σήμερα εἶναι ψυχὴ Θωμάδων, που ζητοῦν καὶ θέλουν γὰρ τὸ ἀγγίξουν δλα μὲ τὰ δάκτυλά τους. Τὴν πίστην σήμερα οἱ δρθιολογιστὲς δὲν τὴν αἰσθάνονται παρὰ σὰν ἔγαν ἔξαναγκασμὸν ἀπὸ τὴν ἀπτήν, δρατὴν καὶ φῆλαφητὴν ἀπὸ τοὺς ἴδιους πραγματικότητα. Καὶ δὲν ἀναγγωρίζουν παρὰ τὶς χεροπιαστὲς ἀλήθειες καὶ ἐκείνα μόνον τὰ πράγματα, που δὲν μποροῦν γὰρ τὸ ἀργυρόθιον· γιατὶ εἰσχωροῦν καὶ εἰσδύουν στὴν συγείδησή τους διὰ τῆς δίας, μὲ τὶς πέντε τους αἰσθήσεις καὶ μὲ τὴν καθημερινή τους πεῖρα. Κι' δμως δ θεῖος Παῦλος τὴν ὥρισε τὴν Πίστην στὸν ἀθάνατον ἐκείνον δρισμὸν του «ὑπόστασιν πραγμάτων μὴ βλεπομένων».

*

Κ' ἔτσι, κάθε φορὰ που ἀγοίγεται κάποιος μικρὸς φεγγίτης πρὸς τὸ ἀβυθομέτρητο μυστήριο τοῦ κόσμου καὶ τῆς Δημιουργίας, ἀντὶ γὰρ φωτίζεται δ νοῦς ἀπὸ τὴν φλεγόμενη πνευματικὴν ἀδυστρο που μᾶς κυκλώνει, θαρρεῖς καὶ εἰσδάλλει ἐντός του τὸ ἄπειρο χάος καὶ σκοτάδι ἀπροσμέτρητο.

Καὶ πληθαίνει—ἀλλοίμογύ μας!—ἡ ἀπιστία καὶ δ ἀθεϊσμὸς τριγύρω μας. Ἡ φρικτὴ δηλαδὴ καὶ ἀποτρόπαιη ἐκείνη κατάσταση τῆς συγείδησης, που ἀργιέται τὴν πραγματικότητα τοῦ ἀγίου Θεοῦ, που εἶναι ἡ ἀένακτη πηγὴ κάθε ζωῆς.

Κ' ἔξομοιοῦται ἔτσι δ ἀνθρωπὸς «κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις». Καὶ διόλου δὲν διαφέρει ἀπὸ τὰ τυφλοπόντικα που ζοῦν σὲ ὑπόγειες κρύπτες καὶ μισοῦν τὸ φῶς. Καὶ μὲ τὸν ἀδιάκοπο μόχθο του γιὰ γὰρ θησαυρίζῃ, μοιάζει μὲ τὸ μικρὸν καὶ σιχαμερδὺ ἐκείνο ἐντομο— τὸν μπούρμπουλα, δπως τὸν λέγει οἱ χωρικοὶ μας— που μοναδικὴ του φροντίδα καὶ ἔργον ἔχει, ν' ἀναζητᾷ τὴν κοπριά, γὰρ τὴ σηματοποιῆ σὲ μικροὺς βόλους· καὶ ν' ἀγωνίζεται ὕστερα γὰρ τὴν σύρη στὰ διπόγεια θαλάμια του...

(¹Ακολουθεῖ)

ΑΝΘΙΜΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΤΗΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΙΟ ΚΗΡΥΓΜΑ

(ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΕΝΑ ΝΕΟ ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟ)

“Ενας ἀκάματος, ἀγνὸς καὶ φλοιογερὸς ἐργάτης τοῦ ἄμβωνος, ὁ σεβαστὸς ἀρχιμανδρίτης Χαράλαμπος Βασιλόπουλος κυκλοφόρησε τελευταῖα σὲ βιβλίο μιὰ σειρὰ ἀπὸ ὅμιλίες του πάνω στὰ Εὐαγγελικὰ Ἀναγνώσματα τοῦ ἔτους. Πρόκειται ἀπλῶς γιὰ τὸν πρῶτο τόμο μᾶς σειρᾶς ακρυγμάτων, που θὰ περιλάβουν τὰ Ἀποστολικὰ Ἀναγνώσματα τοῦ ἔτους, τὶς δεσποτικὲς ἑορτές, τὶς θεομητορικὲς καὶ τέλος τὶς μνῆμες τῶν μεγάλων καὶ πιὸ λαοφιλήτων ἀγίων τῆς Ἔκκλησίας.

Τὸ διάβασμα αὐτῶν τῶν πρώτων σελίδων, που προσφέρει ὁ π. Χαράλαμπος, γεννᾶ στὴν ψυχὴ ἄγια καὶ εὐφρόσυνα αἰσθήματα. Διότι τὶς χαρακτηρίζει βαθειὰ κατανόηση τοῦ θείου λόγου, δυνατὴ καὶ ἔστερη ἐρμηνεία του ἐπάνω στὰ ἀθάνατα ἀχνάρια τῶν Πατέρων τῆς Ἔκκλησίας, ἔξαίσια σὲ πολλὰ σημεῖα μορφή, ἀπλότης καὶ θέρμη, πατρικὸς τόνος ὅπως ἀρμέζει νὰ εἶναι στὰ χείλη τοῦ ποιμένος ὁ λόγος τοῦ Κυρίου, καὶ θαυμάσια εὐστοχία στὴν ἐκλογὴ τῶν θεμάτων, ὡστε νὰ εἶναι πάντα ἐκεῖνα που ἐνδιαφέρουν περισσότερο κι’ ὀφελοῦν ἀμεσώτερα τοὺς σημερινοὺς χριστιανούς.

“Οπως κι’ ὁ τίτλος δηλώνει τοῦ νέου Κυριακοδρομίου, σὰν σὲ νοητὴ κιβωτὸ περιέχονται μέσα του ὅλα τὰ «μυστικὰ τῆς εὐτυχίας», τῆς ἀληθινῆς μακαριότητος, παραμένα ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ μας. Αὐτὸς εἶναι ἡ «ὅδος καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ». Αὐτὸς εἶναι που μαθαίνει στὸν ἀνθρώπῳ πῶς θὰ βγῆ ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς ἀμαρτίας καὶ τὶς ἀδιεξόδους τῶν παθῶν στὸ φῶς καὶ τὴν χαρά, στὴν ἀθανασία καὶ τὴν λύτρωσι.

Καὶ πῶς τὸ μαθαίνει αὐτό; Μὲ τὸν λόγο του, που δείχνει σὲ κάθε ψυχὴ τὴν μόνη σωστὴν ὁδό, τὴν μόνη ἀληθινὴν ἀλήθεια, τὴν μόνη ἔξια ζωῆς. Μὲ τὸν λόγο του, που εἶναι ἡ Ἀγία Γραφὴ καὶ τὸ ακρυγμα τῆς Ἔκκλησίας, τὸ ὅποιο πηγάζει ἀπὸ τὴν Γραφὴ καὶ τὴν κάνει προσιτὴ σὲ κάθε διψασμένη ψυχή. Μὲ τὸν λόγο του, που εἶναι ὁ Ἰδιος Αὔτος.

Τί ἀλλο, λοιπόν, μπορεῖ νὰ εἶναι τὸ ακρυγμα παρὰ διατροφὴ ἀπὸ τὸ τραπέζι τῆς Γραφῆς; Καὶ τί ἀλλο μπορεῖ νὰ κάνῃ ὅποιος κηρύσσει στὶς ψυχὲς τὸν Χριστό, παρὰ νὰ ἀντλῇ ἀπ’ αὐτή;

Τὰ ακρυγματα τοῦ πατρὸς Χαραλάμπους ἔχουν, λοιπόν, κατακάλαρους χυμοὺς ἀπὸ τὸ δέντρο τῆς Γραφῆς. Δὲν ξεστρατίζουν στοὺς χώρους τῆς ἀνθρώπινης σοφίας, ἀλλὰ ἡ γλῶσσα τους εἶναι εὐαγγελική. Γι’ αὐτὸς βρίσκουν ἀπ’ εὐθείας τὴν καρδιὰ καὶ μιλοῦν βαθειὰ μέσα τῆς. Τὰ διακρίνει μιὰ ἀποστολικὴ εὐθύτης, μιὰ προ-

Η ΟΣΙΑ ΜΑΡΙΑ Η ΑΙΓΥΠΤΙΑ

Η ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ

Κάθε μία έορτή τῆς θρησκείας μας, είτε μεγάλη είτε μικρή, μπορεῖ νὰ μᾶς φέρη πλήθος σκέψεις καὶ νὰ μᾶς προσφέρῃ ἀξιόλογα ἡθικὰ πορίσματα καὶ ἔξαιρετα συμπεράσματα. Αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τὴν μνήμην τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας, που ἔορτάζομεν σήμερα. Ἡ ζωὴ τῆς Ὁσίας αὐτῆς μπορεῖ νὰ γίνη ἀδφορμὴ γιὰ πλατύτατες σκέψεις.

Ξέρουμε ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς Συναξαριστὰς ὅτι, ἡ Ὁσία Μαρία κατήγετο ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο καὶ γιὰ τοῦτο ἐλέγετο Αἴγυπτία. Ἔζησε στὰ χρόνια τοῦ βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ (354–431) καὶ εἶχε ζωὴν ἀκατάστατη καὶ περιπετειώδη. Εἶναι περιττὴ ἡ ἔξιστρόηση τῶν λεπτομερειῶν τῆς ἀθλίας ζωῆς της. Ἀρκεῖ μονάχα νὰ ξέρουμε ὅτι, ἀπὸ τὴν παιδική της ἡλικία παρε-

---

φητικὴ «ἀῷμότης», θᾶλεγα, ποὺ δὲν ἀφήνει αὐταπάτες στὸν ἀμαρτωλό, στὸν βασανισμένο, στὸν πάσχοντα μέσα σὲ τόσους πειρασμούς καὶ σὲ τόσες πτώσεις χριστιανό. Ἀλλὰ δὲν λείπει καθόλου ἀπὸ τὰ κηρύγματα αὐτὰ κι' ἐκείνη ἡ γλυκύτης, ἐκείνη ἡ ἴλαρότης, ἐκεῖνοι οἱ ἀναπαυτικοὶ τόνοι, ποὺ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ Πατρὸς ἔχεινει μὲς ἀπὸ τὴ Γραφή. Οἱ σελίδες αὐτῶν τῶν κηρυγμάτων εἶναι σφραγισμένες ἀπὸ τὴν πρόσκληση τοῦ Χριστοῦ μας: ἐλάτε σὲ μένα καὶ θὰ σᾶς ἀναπαύσω. Εἶναι προσαρμοσμένες σ' ἐκεῖνα τὰ προφητικὰ λόγια ποὺ εἰπώθηκαν γιὰ τὸν Ἰησοῦν, πῶς «κάλαμον συντετριμένον οὐ κατεάξει καὶ λίνον τυφώμενον οὐ σβέσει». Εἶναι δηλαδὴ μὲ τὴ στοργή, τὴ διάκρισι καὶ τὴ λεπτότητα τοῦ θείου ἐλέους ζυμωμένες, ὥστε νὰ μὴν ἀπωθοῦν τὸν ἀδύνατο καὶ νὰ μὴ τσακίζουν τὸν ἀποκαμωμένο.

Πῶς φαίνεται ὅτι τὰ κηρύγματα αὐτὰ προέρχονται ὅχι ἀπὸ θεολόγο, ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἀπὸ ποιμένα, ἀπὸ ἱερέα, ἀπὸ πατέρα!

Γι' αὐτό, ἴδιαιτέρως χρήσιμα θ' ἀποβοῦν σ' ἐκείνους τοὺς ἐφημερίους μας, ποὺ θεραπεύουν τὸ κήρυγμα κι' ἀναζητοῦν πάντοτε τὰ καλὰ κι' εὔχρηστα βοηθήματα στὸ ἔργο τους.

Εἴθε νὰ ἀκολουθήσουν κι' οἱ ὅλοι τοὺς τῆς σειρᾶς, ποὺ ὁ π. Χαράλαμπος ὑπόσχεται. Ἡ ὠφέλεια ποὺ θὰ προκαλέσουν ὅχι μόνο στὸ πλατύ κοινὸ τῶν ἀναγνωστῶν, ἀλλὰ εἰδικῶτερα καὶ στοὺς ἱερεῖς μας, ποὺ κηρύττουν ἀπὸ τὸν ἄμβωνα, θὰ εἶναι μεγάλη.

σύρθη σὲ ήθικὸ ἔπεισμὸ καὶ πώς ἐκυλίετο στὴν χειρότερῃ ἀκόλαστῃ ζωῇ ἐπὶ δεκαεπτὰ δλόκληρα χρόνια! "Εἶησε μέσα στὴν ἀνηθικότητα καὶ στὸν ἔξευτελισμό... Ἀλλά, ὅταν βρέθηκε στὴν ἀγίᾳ πόλη τῆς Ἱερουσαλήμ, φωτίστηκε ἔφονικὰ ἀπὸ τὸ θεῖον φῶς οὐκέτιστη σὲ ποιὰν ήθικὴ ἀθλιότητα ἔζοῦσε! Μιὰ θαυμαστὴ ήθικὴ ἐπανάσταση ἔγινε μέσα της, μαζὶ μὲ τὸν θρίαμβο τῆς ἀληθινῆς πίστεως. Ξαφνικὰ ἀνένιψε καὶ, μὲ εἰλικρινῆ μετάνοιαν, ἀπεφάσισε ν' ἀλλάξῃ ζωήν. 'Ο κλονισμὸς τῆς ψυχῆς της ἦτο βαθύτατος καὶ δημιουργικός. Καὶ χωρὶς ἀργοπορίαν, ἡ ἔως χθές ἀθλία Μαρία, εὑρῆκε τὸν ήθικὸ δρόμον.

"Ἐποι, μὲ τὴν μετάνοιάν της, ἡ ἀμαρτωλὴ ἐπεδίωξε νὰ μονάσῃ καὶ μὲ τὸν κατόπιν βίον της νὰ ἔσπλανῃ τὴν συνεχῆ ἀμαρτίαν, μέσα στὴν ὁποίαν ἔζοῦσε ἐπὶ δεκαεπτὰ χρόνια. Ἐκεῖνα τὰ χρόνια ἡ ἔρημος, ἡ πέραν ἀπὸ τὸν ποταμὸν Ἰορδάνην, ἐκεῖ ποὺ τώρα εἶναι τὸ κράτος τῆς Ὑπεριορδανίας, ἥταν κέντρον μοναστισμοῦ. Πλήθη ἀσκητῶν ἔζοῦσαν ἀπομονωμένοι στὴν ἔρημον. Κατόπιν ἀπὸ τὰ ἔρημικὰ μέρη τῆς Αἰγύπτου καὶ τοῦ Σινᾶ, ἔγινε καὶ ἡ ἔρημος αὐτῆ, κατὰ τὸν 4ον αἰώνα, ἔκτασις μοναστική. Ἐκεῖ ἐμόνασαν καὶ ἐδίδαξαν ἐπιφανεῖς ἀσκηταὶ, δύος δὲ Ἰλαρίων, δὲ τῆς Γάζης, ποὺ ἦτο μαθητὴς τοῦ Μεγάλου Ἀντωνίου, ἡ Μελανία ἡ πρεσβυτέρα, ἡ Παύλη, ὁ ἄγιος Ἱερώνυμος καὶ ἄλλοι. Ἐκεῖ λοιπὸν ἀπεφάσισε ν' ἀποσυρθῇ μόνη της καὶ νὰ μονάσῃ ἡ Μαρία. Καὶ πραγματικὰ ἔζησε ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς μετανοίας της καὶ κατόπιν μιὰ ζωὴ ἀντηρότατα ἀσκητικὴ στὴν ἔρημον ἐκείνην. Σαράντα δλόκληρα χρόνια ἡ Ὁσία Μαρία ἔζησεν στὴν ἔρημον. Ἡ μετάνοιά της ὑπῆρχε σταθερή καὶ τελεία. Καὶ τέλος ἀπέθανε στὴν ἔρημο, ἀφοῦ ἀξιώθηκε νὰ μεταλάβῃ τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων.

Τὸ παράδειγμα τῆς ζωῆς τῆς Ὁσίας Μαρίας ἔξέπληξεν, ἀλλὰ ἐμεινε καὶ ὡς μάθημα. Ἡ Μαρία ἀργότερα ἀνεκηρύχθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας Ὁσία καὶ ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Σωφρόνιος ἔγραψε τὴν βιογραφίαν της.

*

"Η ἴστορία τῆς ζωῆς τῆς Ὁσίας Μαρίας τῆς Αἴγυπτίας, τῆς ὁποίας ἡ μνήμη ἔσορτάζεται τὴν 1ην Ἀπριλίου, ἀποδεικνύει μὲ τὸν πιὸ ζωηρὸ τρόπο τὴν ἀφάνταστα μεγάλη δύναμη τῆς Μετανοίας.

"Αφοῦ ἐπὶ δεκαεπτὰ ἔτη ἡ Μαρία ἐκυλίετο στὴν ἀμαρτία καὶ στὸν ἀνθρώπινο ἔξευτελισμό, ἀνένιψε καὶ μετενόησεν. Ὁ Θεὸς ἐδέχθη τὴν μετάνοιαν τῆς ἀμαρτωλῆς. Κ' ἐκείνη ἐπεσφράγισε τὴν μετάνοιάν της μὲ ἀσκητικὴ ζωὴν σαράντα δλόκληρων χρόνων.

‘Η Ὁρθόδοξος θρησκεία μας δίδει ἔξαιρετικήν σημασίαν στὴν Μετάνοιαν, δταν εἶναι εἰλικρινῆς καὶ ἔμπρακτος. Εἶναι θεοσύστατος, καὶ ἀναγκαῖα πρᾶξις ἡ Μετάνοια. Καὶ τὴν καθοδηγεῖ πάντα ὑπερτάτη ἡθικὴ δύναμις. Πρέπει ὅμως ἡ Μετάνοια νὰ εἶναι ὅχι μονάχα εἰλικρινῆς καὶ ἔμπρακτος, ἀλλὰ καὶ ὄριστική καὶ ἀμετά-
κλητος, χωρὶς ἐπάνοδον στὴν ἀμαρτίαν. Τότε εἶναι κάτι τὸ ἔξαι-
ρετον, γιατὶ ἀποπλύνει τὴν ἀκαθαρσία τῆς ἀμαρτίας καὶ συνδέει
πάλιν τὸν ἔως χθὲς ἀμαρτωλὸν ἄνθρωπον μὲ τὸν Θεόν. Εἶναι ὁ
δρόμος γιὰ τὴν ἐπάνοδον στὴν κατάστασιν τῆς Θείας Χάριτος.
Διὰ τοῦτο καὶ ἡ θρησκεία μας ὑψώσει τὴν Μετάνοιαν εἰς Μυστή-
ριον, εἰς τὸ μυστήριον τῆς Ἐξομολογήσεως, τὸ διποῖον ἐπισφραγίζει
ἐπίσημα τὴν Μετάνοιαν.

*

Καθημερινῶς πρέπει νὰ σκεπτώμεθα ὅτι, ἔχουμε χρέος νὰ μετανοοῦμεν, δταν πέσουμε σὲ ἀμαρτήματα. Καὶ ἡ ὑπόμνησις αὐτὴ γίνεται ἀκόμη καὶ στὴν Κυριακὴν Προσευχήν, δηλ. στὸ «Πάτερ ἡμῶν», ποὺ τὴν ἐδίδαξεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Στὴν Κυριακὴν Προσευχὴν λέγομεν: «Καὶ ἀφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν». Ἔτσι ζητοῦμεν ἀφεσιν, τῶν ἀμαρτιῶν μας, κατόπιν ἀπὸ τὴν μετάνοιαν γι’ αὐτές. Βεβαιώνομεν λοιπὸν μὲ αὐτὴν τὴν φράσιν ὅτι, τρέφομεν τὴν σταθερὰν ἐλπίδα ὅτι, ὁ Θεὸς τοῦ ἐλέους καὶ τῶν οἰκτιρμῶν, χάρις στὴν μακροθυμίαν του, δποια καὶ ὅσα κι’ ἀν εἶναι τ’ ἀμαρ-
τήματά μας, μπορεῖ νὰ τὰ ἔξαλειψῃ, ἀν μετανοήσωμεν μὲ εἰλικρί-
νειαν καὶ ἀν μὲ συντριψὴν καρδίας ἀναγνωρίσωμεν τὴν θέσιν μας καὶ μὲ σταθερὴ ἀπόφασιν ὑποσχεθοῦμεν στὸν Ὑψιστὸν ὅτι, ποτὲ πιὰ δὲν θὰ οποπέσωμεν, ἐν γνώσει μας, στὶς κακές συνήθειες τῶν περασμένων καὶ δὲν θὰ λερώσωμε τὴν ὁμορφιὰ τῆς Θείας εἰκόνος τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ ὁ Θεὸς μᾶς ἐτίμησε μ’ αὐτὴν.

Εἶναι φανερὸν ὅτι, οἱ ἄνθρωποι ποὺ εἶναι ὑπεύθυνοι γιὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀμαρτιῶν τους, δφείλουν μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς των ν’ ἀποπλύνουν τὴν ἀκαθαρσία τῆς ἐνοχῆς των ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Καὶ διὰ νὰ πραγματοποιήσουν αὐτὴν τὴν δφείλην, πρέπει ν’ ἀποτείνουν στὸν οὐράνιον Πατέραν τὴν ἴκεσία διὰ τὴν ἀφεσιν τῶν ἀμαρτιῶν των. Ὅταν λοιπὸν ἀποτείνωμεν αὐτὴν τὴν ἴκε-
σίαν μὲ θέρμην καὶ εἰλικρίνειαν, πρέπει νὰ ἔχωμεν τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ Θεὸς θὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὸ βαρύτατο φορτίον τῶν ἀμαρ-
τιῶν μας.

*

‘Η ἀληθινή, ἡ εἰλικρινής, ἡ ὀλοκληρωτική μετάνοια, ἡ διποία καὶ καταλήγει στὴν Ἐξομολόγησιν, πρέπει νάχει τὰ ἀκόλουθα συστατικά:

Πρῶτον: Πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν πλήρη δμοιογίαν τῶν ἀμαρτιῶν μας.

Δεύτερον: Τὴν πεποίθησίν μας στὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ Θεοῦ, που δὲν διώχνει καὶ δὲν ἀφήνει στὴν τύχην του τὸν ἀμαρτωλὸν ἀνθρώπον που μετανοεῖ, ἀλλὰ ἀντίθετα θέλει τὴν ἐπιστροφήν του πρὸς Αὐτόν.

Τρίτον: Τὴν πίστιν μας στὸν Σωτῆρα μας, που ἀπέθανε γιὰ μᾶς, δηλαδὴ γιὰ νὰ μᾶς σώσῃ ἀπὸ τὶς ἀμαρτίες μας, καὶ που μᾶς ἔδωσε τὴν χάριν τοῦ Οὐρανίου Πατρός.

Τέταρτον: Τὴν βεβαιοτάτην καὶ σταθερὰν ἀπόφασίν μας, ὅτι θὰ ἀλλάξωμεν πορείαν ζωῆς καὶ δὲν θὰ ξαναγυρίσωμεν στὶς πρὸς ἀμαρτίες μας.

*

Δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἀμαρτία κάνει τὸν ἄνθρωπον δυστυχῆ. 'Ο ἀμαρτωλὸς ἄνθρωπος, ὅσο πορωμένος κι' ἄν εῖναι, νοιώθει τὴν ἡθικὴν του κατάπτωσιν. 'Η συνείδησίς του τοῦ τὸ λέει συνεχῶς. Κ' ἔτσι ὁ ἀμαρτωλὸς τυραννεῖται.

'Η Μετάνοια ἀντιθέτως χυτῷ καὶ πληγώνει καίρια τὴν ἀμαρτία κι' ἐλευθερώνει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὰ νύχια της, ἀπὸ τὴν ἀθλιότητά του καὶ ἀπὸ τὰς τύψεις τῆς συνείδησεως, που τὸν βασανίζουν.

Γι' αὐτοὺς τοὺς λόγους λοιπὸν ἀς σπεύσωμεν πρὸς τὴν Μετάνοιαν.

"Οταν ἡ ἀμαρτία μᾶς πλαιώνη τὴν ψυχήν, ἀς μετανοῶμεν εἰλικρινὰ καὶ δριστικὰ καὶ ἀς καθαρίζωμεθα στὸ ίαματικὸν ψυχικὸν λουτρὸν τῆς Ἱερᾶς Ἐξομοιογήσεως.

'Η ἀμαρτία πρέπει νὰ πεθαίνῃ δριστικὰ μὲ τὴν θαυμαστὴν δύναμιν τῆς Μετάνοιας καὶ μὲ τὸ ξαναγύρισμα στὸ θεῖον φῶς, στὸ δρόμο τῆς χριστιανικῆς Ἡθικῆς καὶ τῆς Πίστεως.

'Αφάνταστα μεγάλη εἶναι ἡ δύναμη τῆς Μετάνοιας!

ΦΩΤΟΣ ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ

«Σωνταφέντες Σοι διὰ τοῦ βαπτίσματος, Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, τῆς ἀθανάτου ζωῆς, ἡξιώθημεν τῇ Ἀναστάσει Σου καὶ ἀνυμούντες κράζομεν. Ὁσαννὰ ἐν ὑψίστοις! Εὐλογημένος ὁ Ἐρχόμενος ἐν ὄντοτε Κυρίον». (**Ηχος δ'*).

«Τὰς αἰσθήσεις ἡμῶν καθαρὰς τῷ Χριστῷ παραστήσωμεν· καὶ ὡς φίλοι Αὐτοῦ, τὰς ψυχὰς ἡμῶν θύσωμεν δι' Αὐτὸν καὶ μὴ ταῖς μερίμναις τοῦ βίου συμπνιγῶμεν, ὡς δὲ *Ιούδας* ἀλλὰ ἐν τοῖς ταμείοις ἡμῶν κράξωμεν. Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀπὸ τοῦ πονηροῦ ὁῦσαι ἡμᾶς». (**Ηχος πλ. α'*).

ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ
ΕΙΣ ΤΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ
ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1958

Κυριακή 20 Απριλίου (Τοῦ Θωμᾶ)
(Ιωάν. κ' 19-31)

«Τῶν θυρῶν κεκλεισμένων...διὰ τὸν φόβον
τῶν Ἰουδαίων ἥλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἦστη
εἰς τὸ μέσον καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη
ὑμῖν». [Στήχ. 19]

[Κι' ἐνῷ οἱ πόρτες ἦταν κλειστὲς...γὰρ τὸν
φόβο τῶν Ἰουδαίων, ἥλθε ὁ Ἰησοῦς καὶ
στάθηκε στὴ μέση καὶ τοὺς λέγει εἰρήνη
σὲ σᾶς].

Σφαλισμένες ἦσαν οἱ πόρτες τοῦ ὑπερώου, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ὅπου εἶχαν συναχθῆ, καταπτοημένοι καὶ περίφοβοι οἱ μαθηταί. Καὶ χωρὶς νὰ τὶς ἀνοίξῃ, τὶς πέρασε ὁ Ἀναστημένος Κύριος, στάθηκε στὴ μέση, ἔγινε δρατὸς κι' ἀκουοτὸς στοὺς φίλους του καὶ τοὺς χαιρέτησε: Εἰρήνη σὲ σᾶς. Ἔγινε ἀκριβῶς ἐκεῖνο, ποὺ περίμεναν, ἐκεῖνο ὅπου δὲν πήγαιναν πιὰ οἱ λογισμοὶ τους. Οἱ Μυροφόρες τοὺς εἶχαν ἥδη ἀναγγείλει τὴν Ἀνάστασι, ἀλλὰ αὐτοὶ δὲν τὶς εἶχαν πιστέψει, θεωροῦντες τὰ λόγια τους παραλήρημα. Τί περίμεναν οἱ Ἀπόστολοι; Νὰ ἔλθουν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ νὰ τοὺς πάρουν κι' αὐτοὺς, ὅπως τὸν διδάσκαλὸν τους, γιὰ νὰ τοὺς ὀδηγήσουν στὴ σφαγὴ. Ποιὸς ἄλλος θὰ μποροῦσε νὰ τοὺς σκεφθῇ; Ποιὸς ἄλλος θὰ εἴχε λόγο νὰ ἔλθῃ ἐκεῖ καὶ ν' ἀσχοληθῇ μαζὶ τους; Ἐκεῖνος, ποὺ τοὺς ἀγαποῦσε, ποὺ εἴχε ὅσο κανεὶς ἄλλος θέσι στὸν ὅμιλό τους, ὁ γλυκύτατος Κύριος, ἦταν ἀποθαμένος, ἀπνους στοὺς κόλπους τῆς γῆς. Οἱ ὄχλοι, ποὺ ἐδῶ καὶ λίγες ἡμέρες τὸν εἶχαν ὑποδεχθῆ μὲ τὰ κλαδιά τῶν φοινίκων καὶ εἶχαν ζηλέψει τοὺς φίλους καὶ τοὺς διαλεχτούς του, τώρα οὕτε τοὺς σκέφτονταν κἀν. Κι' ἀν τοὺς σκέφτονταν, θὰ ἔνοιωθαν περιφρόνησι. Μονάχα οἱ Ἱερεῖς, οἱ Γραμματεῖς κι' οἱ Φαρισαῖοι, ἔχοντες θανατώσει τὸν Χριστό, θὰ ἥθελαν ἵσως νὰ βάλουν χέρι καὶ στοὺς στενοὺς φίλους του. Μονάχα αὐτοὶ ἵσως νὰ συλλογίζονταν τοὺς ἀποστόλους καὶ νὰ ἔστελναν μιὰ ἄλλη σπεῖρα νὰ τοὺς πιάσῃ.

'Αλλὰ νά, ποὺ δὲν ἔγινε ἔτσι. Δὲν συνέβηκε τὸ κακό, ποὺ ἡ ἀνθρώπινη ὀλιγοπιστία προσδοκοῦσε, ἀλλὰ τὸ μέγιστο καλό, ποὺ ἡ θεία ἀγάπη καὶ δύναμις εἴχε ἐτοιμάσει. 'Ο Ἰησοῦς, μὲ σάρκα καὶ ὅστι, ἀναστημένος ἀπὸ τὸν τάφο, διάβηκε μὲ τὸ ἔνδοξο ἀφθαρτισμένο καὶ πνευματικὸ σῶμά του τὶς κλειστὲς πόρτες τοῦ ὑπερώου, παρουσιάσθηκε στοὺς φίλους του καὶ τοὺς ξαναχαιρέ-

τησε μὲ τὸν ἀξέχαστο καὶ γλυκύτατο ἐκεῖνο χαιρετισμό, ποὺ τόσο συχνὰ τοὺς εἶχε ἀποτείνει: Εἰρήνη ὑμῖν.

Εἰρήνη σὲ σᾶς. "Ας σκορπίσουν ἀπὸ τὶς ψυχές σας ὁ φόβος κι' ἡ ἀπόγνωσις. "Ας αἰθριάσῃ ὁ νοῦς σας. Κυττάχτε τὰ χέρια μου καὶ τὴν πλευρά μου. 'Εγώ εἰμαι ὁ Ἰδιος. 'Εγώ εἰμαι, ὁ Δεσπότης καὶ διδάσκαλός σας. 'Ο Ἄδης δὲν μὲ κράτησε, τὸ σκότος δὲν μὲ κατάπιε, ἡ φθορὰ δὲν μὲ κυρίευσε. 'Ο τάφος μὲ ξενοδόχησε διὰ λίγο, ἡ γῆ μὲ φύλαξε πρὸς ὥρας. 'Αναστήθηκα ἀπὸ τοὺς νεκροὺς κι' ἤλθα νὰ σᾶς δῶ, νὰ μιλήσω μαζί σας, νὰ φάω ἀπὸ τὸ φαῖ σας. "Ας ἔλθῃ, λοιπόν, ἡ εἰρήνη στὶς ταραγμένες καρδιές σας, ἀς ἀναστηθῇ ξανὰ ἡ πίστις σας.

«Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πάλιν αὐτοῖς· Εἰρήνη ὑμῖν.»

Εἰρήνη σὲ σᾶς, ἄλλη μιὰ φορά. "Οπως μ' ἔστειλε ὁ Πατέρας μου, ἔτσι κι' ἐγώ τώρα στέλνω σᾶς.

«Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησε καὶ λέγει αὐτοῖς· λάβετε Πνεῦμα "Αγιον". Πάρτε, δεχθῆτε τὸ "Αγιο Πνεῦμα, ποὺ μ' αὐτὸ ὁ Πατέρας μου μὲ σήκωσε ἀπὸ τὸ μνῆμα καὶ μὲ δόξασε. Δεχθῆτε τὸ ζωοποιὸ Πνεῦμα, γιὰ νὰ σηκωθῆτε κι' ἔσεις ἀπὸ χάμου, ὅπου κείτεται ἡ πίστις σας, ἡ ἀγάπη σας, ἡ ἐλπίδα σας. 'Αναστηθῆτε κι' ἔσεις στὴν καινούργια, τὴν ἀθάνατη ζωή. 'Εγερθῆτε γιὰ νὰ μὴ γνωρίσετε ἀπὸ δῶ καὶ πέρα τὴν ἀκινησία καὶ τὸ συμμάζωμα, ἀλλὰ νὰ διατρέξετε τὴν οἰκουμένη σὰν ἀετοί καὶ νὰ φέρετε στὶς ψυχές τὸ φῶς τῆς 'Αναστάσεώς μου. Λάβετε τὸ Πνεῦμα τοῦ Πατρός μου, γιὰ νὰ περάσετε κι' ἔσεις, ὅπως ἐγώ ἀπὸ τὸν σφραγισμένο τάφο καὶ τὶς κλειστές αὐτὲς πόρτες, γιὰ νὰ περάσετε κι' ἔσεις ἀπ' ὅλα τὰ ἐμπόδια καὶ νὰ δώσετε σὲ ὅλους τὴν εἰρήνη ποὺ ἐγώ σᾶς δωρίζω.

«Ἐγκάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον» σημειώνει ὁ Εὐαγγελιστής, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί. Ποιοὶ μαθηταὶ; "Οχι ὅλοι, ἀλλὰ οἱ δέκα μόνο. Διότι ἔλειπαν δύο. "Ενας, ποὺ δὲν ἐπρόκειτο νὰ ξαναγυρίσῃ ποτὲ πιά, ὁ προδότης. Κι' ἔνας, ποὺ ἀξίζει περισσότερο ἀπ' ὅλους νὰ δῆ αὐτὴ τὴν ὑμέρα τὸν Κύριο, ὁ Θωμᾶς ὁ Δίδυμος. Γιατὶ ἦταν μία καρδιὰ πιὸ δυνατὴ ἀπὸ τὶς ἄλλες. «Θωμᾶς δὲ εἰς ἐκ τῶν δωδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἤλθεν ὁ Ἰησοῦς», σημειώνει πάλι ὁ εὐαγγελιστής. Δὲν ἦταν, λοιπόν, μαζί τους. Εἶχε βγῆ ἔξω, ἵσως γιὰ νὰ προμηθευθῆ τρόφιμα, ἵσως διὰ νὰ μάθη τίποτε ἀπὸ τὶς προθέσεις τῶν ἐχθρῶν τοῦ Χριστοῦ. Δὲν φοβόταν αὐτός, ὅπως οἱ ἄλλοι. Δὲν τὸν ἔγνοιαζαν οἱ κίνδυνοι. Καὶ πώς αὐτὸ πράγματι ἔτσι ἦταν, τὸ βλέπεις ἀπὸ τὴ συμπεριφορὰ αὐτοῦ τοῦ μαθητοῦ σὲ μιὰ ἄλλη περίστασι, ποὺ τὴν ἀναφέρει ὁ Ἰδιος εὐαγγελιστής, ὁ Ἰωάννης. "Οταν ὁ Κύριος ξεκίνησε νὰ πάῃ στὴ Βηθανία, γιὰ ν' ἀναστήσῃ τὸν Λάζαρο, οἱ ἄλλοι

μαθηταὶ θέλησαν νὰ τὸν ἀποτρέψουν, γιατὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἤθελαν νὰ τὸν λιθοβολήσουν. Τότε ὁ Θωμᾶς μπῆκε στὴ μέση καὶ τοὺς εἶπε:

— Ἀγωμεν καὶ ἡμεῖς, ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.

Αὐτὸς, λοιπόν, ὁ γενναῖος μαθητὴς ἔλειπε, ὅταν γιὰ πρώτη φορὰ εἶδαν οἱ Ἀπόστολοι τὸν Ἀναστημένο Κύριο. Κι' ἥταν, ἀκριβῶς γιὰ τὴ γενναιότητά του, ἐκεῖνος, ποὺ ἀξίζε πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλους αὐτὴ τὴ χαρά.

Ἄλλὰ ὁ Ἰησοῦς τοῦ τὴν ἐπεφύλαξε ἔχειωριστή. Ἡλθε ὕστερα ἀπὸ ὄχτα μέρες εἰδικὰ γι' αὐτόν. Καὶ τοῦ σκόρπισε μονομάς τὴ φυσικὴ καὶ δικαιολογημένη δυσπιστία ποὺ ἔδειξε, ὅταν οἱ συμμαθηταὶ του τοῦ ἀνήγγειλαν ὅτι εἶχαν δῆ τὸν Κύριο.

Κυριακὴ 27 Ἀπριλίου (Τῶν Μυροφόρων)

(Μάρκ. Ιε' 43 - Ιστ' 8)

«*H δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσῆ ἔθεώρουν ποῦ τίθεται*» [ΙΕ' στ. 47].

«*H δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ Μαρία ἡ μητέρα τοῦ Ἰωσῆ κυττοῦσαν ποῦ τὸν ἐνταφίασαν*».

Ἡ Μαρία ἀπὸ τὰ Μάγδαλα, γιὰ τὴν ἀγία Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία μας, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, δὲν εἶναι ταυτισμένη μὲ τὴν ἀκριβῶς γυναῖκα, ποὺ ἀλειψε τὸν Κύριο μὲ μῆρο στὸ σπίτι τοῦ λεπροῦ Σίμωνος. Αὐτὸ τὸ πιστεύουν—ὅπως καὶ τόσα ἄλλα ἀστήρικτα καὶ πλαινερά ποὺ δὲν ἔχουν ἔδαφος στὴν Ἀγίᾳ Γραφῇ—μονάχα οἱ αἵρετικοὶ Δυτικοί.

Τὸ Εὐαγγέλιο ἀναφέρει, ὅτι ὁ Κύριος εἶχε βγάλει ἀπὸ τὴ Μαρία «ἐπτὰ δαιμόνια». Φαίνεται, λοιπόν, ὅτι ἀπὸ τὴν ὥρα ἀκριβῶς ἔκεινη τῆς ἴασεως, ἡ κόρη αὐτὴ τῶν Μαγδάλων ἀκολούθησε τὸν Σωτῆρα ἀνάμεσα στὶς λοιπὲς γυναῖκες, ποὺ τὸν διακονοῦσαν, δπως ἥταν ἡ Σαλώμη, ἡ Μαρία σύζυγος τοῦ Κλωπᾶ καὶ μητέρα τοῦ Ἰωσῆ, ἡ Ἰωάννα τοῦ Χουζᾶ κι' ἄλλες.

Ἡ ἀφοσίωσις, ποὺ ἡ μακαρία αὐτὴ γυναῖκα εἶχε στὸν Γεὸν Θεοῦ, εἶναι ἐν ρόδῳ, ποὺ μένει κρυμμένο ὡς τὴν Ἀνάστασι, μέσα στὸ μέγα φῶς τῆς δόπιας λάμψει ἔαφνικά καὶ προκαλεῖ τὸν θαυμασμό. Ὡς τὴν Ἀνάστασι, οἱ ἱεροὶ εὐαγγελισταὶ δὲν μιλοῦν γιὰ τὴν Μαρία ἰδιαίτερα. Ἄλλα τὰ χαράματα τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα, ἡ θυγατέρα αὐτὴ τῆς Γαλιλαίας προβάλλει μὲς ἀπὸ τὶς θεόπνευστες γράμμες τοῦ Εὐαγγελίου μὲ ἔχειωριστὴ λαμπρότητα. Διότι εἶναι ἡ κορυφαία τοῦ χοροῦ τῶν Μυροφόρων, ἐκείνη ποὺ πρώτη μίλησε στὸν Ἀναστάντα καὶ συνδιαλέχθηκε μ' αὐτόν.

«Ο εὐαγγελιστής, σήμερα, γράφει πῶς ἡ Μαρία, μαζὶ μὲ τὴν ἄλλη συνονόματή της, τὴ μητέρα τοῦ Ἰωσῆ, πρόσεξαν ποὺ ἀκρι-

βῶς ἐνταφιάσθηκε ὁ Κύριος, μέσα στὸ περιβόλι τοῦ εὐσχήμονος Ἰωσήφ. Ἀπ' αὐτὸ φαίνεται, δτι εὐθὺς ἀπὸ τότε εἶχαν στὸ νοῦ τους νὰ κάνουν τὴν ἐπίσκεψι στὸν τάφο, τὴν ὅποια πραγματοίησαν μὲ τὶς ἄλλες Μυροφόρους τὴν αὐγὴ τῆς Κυριακῆς.

‘Ο εὐαγγελιστής, ὅμως, Ἰωάννης ἀναφέρει δτι μόνη ἡ Μαρία βρέθηκε μπροστὰ στὸ μνημεῖο πρωτ—πρωτ, ὅταν ἀκόμη ἦταν σκοτεινιά. Εἰδε τὴν πέτρα, ποὺ σφάλιζε, ἀνασηκωμένη.

“Ἐτρεξε τότε καὶ γύρισε στὸ ὑπερόδο, ὅπου πῆρε κατὰ μέρος τὸν Πέτρο καὶ τὸν Ἰωάννη καὶ τοὺς λέγει:

—Σήκωσαν τὸν Κύριο ἀπὸ τὸ μνημεῖο καὶ δὲν ξέρουμε ποὺ τὸν ἔβαλαν.

“Ἐτρεξαν τότε ἐκεῖνοι στὸν κῆπο τοῦ Ἰωσήφ, γιὰ νὰ πιστοποιήσουν τὰ λόγια τῆς. Καὶ μαζὶ του—μὲ τὸν πρῶτο καὶ τὸν ἐπιστήθιο—ξαναπῆγε ἐκεῖ κι’ ἡ Μαγδαληνή.

Οἱ δύο ἀπόστολοι εἶδαν τότε τὸν τάφο ἄδειο. Κι’ ἀφοῦ ἐξακρίβωσαν μὲ τὰ μάτια τους τὸ γεγονός, γύρισαν εἰς τὸ ὑπερώδο. Ἀλλὰ ἡ Μαρία ἔμεινε ἐκεῖ, κλαίοντας ἔξω ἀπὸ τὸ μνημεῖο.

Τί κάνεις, ὡς γυναῖκα, μέσα στὸ θάμπωμα μόνη; Γιατὶ τὰ δάκρυα αὐλακώνουν τὴν ὅψι σου καὶ στέκεσαι ἔτσι λυπημένη; Δὲν κατόλαβες, λοιπόν, δτι ὁ Κύριος ἀνέστη; Δὲν ἔχεις πεισθῆ δτι κατεπάτησε τὸν θάνατο; Τί ἄλλο θάθελες ἀκόμη γιὰ νὰ ἡσυχάσης καὶ νὰ χαρῆς;

“Οχι δὲν μπορῶ νὰ τὸ παραδεχθῶ, ἀποκρίνεται ἡ Μαγδαληνή. “Οπως ὁ Πέτρος κι’ ὁ Ἰωάννης, ἔτσι κι’ ἐγὼ ἄλλο δὲν βάζω στὸ νοῦ μου, παρὰ δτι ἔκλεψαν τὸν Ἰησοῦ μου. Πιὸ ἔρημη εἶναι ἡ καρδιά μου ἀπὸ τὸ ἄδειο μνῆμα. Πιὸ μεγάλο τὸ πένθος μου τώρα.

‘Αλλὰ νὰ ποὺ ξαφνικά, στρέφοντας πίσω, βλέπει ἡ Μαρία κάποιον. Τὰ μάτια τῆς εἶναι θολὰ ἀπὸ τὸ κλάμμα. Τὸ πνεῦμα τῆς εἶναι ταραγμένο. Αὐτοὶ οἱ δύο λόγοι, ἵσως ὅμως καὶ κάποιος ἄλλος παράδοξος, δὲν τῆς ἐπιτρέπουν νὰ ἰδῃ τὰ χαρακτηριστικὰ του, νὰ καταλάβῃ εὐθὺς ποιὸς εἶναι. Τὸν παίρνει γιὰ τὸν περιβολάρη καὶ τὸν ρωτᾷ ποὺ μετέφερε τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου της.

‘Ἐκεῖνος τότε προσφέρει μονάχα μιὰ λέξι ὡς ἀπάντησι. Μιὰ λέξι, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὸ ἰδιο τὸ ὄνομα τῆς φτωχῆς μαθήτριας:

—Μαρία!...

Εἶναι ἡ πρώτη λέξις, ἡ ζηλευτὴ καὶ πολυτιμημένη πρώτη λέξις ποὺ ξεστόμισε ὁ Χριστὸς μετὰ τὴν Ἀνάστασι. Κι’ ἡ λέξις αὐτὴ εἶναι τὸ ὄνομα τῆς Μαγδαληνῆς.

Μόλις, λοιπόν, τὴν ἀκούσεις αὐτή, ἔδεσαν οἱ πέπλοι τῆς ὁράσεως της, τὸν εἶδε καὶ τὸν ἀνεγνώρισε.

Ποιὸς νὰ ἦταν ἄρα, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ὁ τόνος τῆς φωνῆς τοῦ Χριστοῦ, καθὼς πρόφερε τὸ δνομα τῆς Μαρίας;

“Ηταν τάχα παραπονεμένος, γιατὶ ἡ Μαγδαληνὴ εἶχε τόσο ἀργήσει ν' ἀντιληφθῇ ποιὸς ἦταν ἐκεῖνος ποὺ στεκόταν ἀπέναντι της;” Ήταν Ἰσως ἐπιτιμητικὸς γιὰ τὴν ἀπιστία ποὺ εἶχε δεῖξει μὲ τὸ νὰ θαρρῇ ὅτι ἔκλεψαν τὸ σῶμα του ὅταν εἶδε ἄδειο στὸ μνημεῖο; “Ηταν ὅλος χαρὰ καὶ θρίαμβο;” Ισως κάποιο ἀπ' αὐτά. “Ισως ὅλα μαζί.

“Ετσι, ἡ γυναικα αὐτὴ στάθηκε ἡ πρώτη, ποὺ εἶδε τὸν Ἀναστημένο Χριστὸ κι' ἡ πρώτη, ἀνάμεσα σὲ ὅλους τοὺς υἱοὺς καὶ τὶς θυγατέρες τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἀκούσει τὸ δνομά της ἀπὸ τὰ χείλη του. Κι' ἡ τιμὴ αὐτὴ τῆς ἔγινε ὅχι χωρὶς λόγο. Γιατὶ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἀγαποῦσε πολὺ τὸν Εὐεργέτη καὶ Σωτῆρα της. Εἴθε κι' ἐμεῖς νὰ μιμηθοῦμε τὸ παραδειγμά της, γιὰ ν' ἀπολαύσουμε ἀνάλογα μὲ τὰ δικά της βραβεῖα.

Κυριακὴ 4 Μαΐου (Τοῦ Παραλύτου)

(Ιωάν. [ε'] 1 - 15)

«Μετὰ ταῦτα ενδίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ιερῷ καὶ εἰπεν αὐτῷ· Ἰδε, ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χειρὸν σοὶ τι γένηται» [Στίχ. 15]

[Κατόπιν τὸν βρίσκει ὁ Ἰησοῦς στὸν Ναό καὶ τοῦ εἰπε· κύττα, ἔμνες καλά· μην ἀμαρτάνῃς πά, γιὰ νὰ μὴ συμβῇ τίποτε χειρότερο].

“Ο παραλυτικός, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ποὺ ἔγινε καλὰ ἀπὸ τὸν φιλεύσπλαγχνο Κύριο, βρισκόταν σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι τριάντα ὅχτω διλόκληρα χρόνια κι' εἶχε φτάσει σ' αὐτὸν τὸ κατάντημα ἀπὸ τὴν ἀμαρτωλότητά του. Τὸ ὅτι αἰτία τῆς ἀρρώστειας του στάθηκε ὁ ἀσωτος κι' ἀχαλίνωτος, ὁ ἔξω ἀπὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ βίος του, φαίνεται καθαρὰ ἀπὸ τὰ λόγια ποὺ τοῦ εἶπε ὁ Ἰησοῦς, ὅταν τὸν συναπάντησε μέσα στὸν Ναό:

— “Ιδε, ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χειρόν σοὶ τι γένηται.

“Εγινες καλὰ στὸ σῶμα καὶ στὴν ψυχή. Σὲ γιάτρεψε ἡ χάρις μου, χορηγῶντάς σου τὴν ἀφεσι καὶ ἔναντινοντάς σου τοὺς ἀρμούς τοῦ κορμιοῦ. Πρόσεξε, λοιπόν, ἀπὸ ἔδω καὶ πέρα, νὰ μὴ ἔναντι παρασυρθῆς στὴν ἀμαρτία. Γιατὶ, σὲ τέτοια περίπτωσι, εἶναι πιθανὸ ἡ μᾶλλον βέβαιο, ὅτι θὰ πάθης χειρότερα. Ποιὰ εἶναι τὰ χειρότερα;” Οχι τόσο ἡ σωματικὴ ἐρείπωσις, ποὺ κι' αὐτὴ βέβαια, εἶναι μεγάλο κακό, δσο ἡ ἀνικανότης τῆς ψυχῆς στὸ νὰ ἔναντι ποθῆση τὴ μετάνοια, ν' ἀναζητήσῃ τὴ χάρι μου. Τὸ χειρότερο, λοιπόν, ποὺ σὲ περιμένει, ἀν δὲν μείνῃς σταθερὸς στὴν καινούργια

ζωή, τὴν δόποία σοῦ δώρησα, εἶναι κάτι ἀνεπανόρθωτο. Εἶναι δόριστικδς θάνατος, ἡ ἀπώλεια σου. Δέξου δύνει τὴν εὐεργεσία τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ ἐλέους μου μὲ σοφία καὶ συναίσθησι, μὲ φόβο καὶ σύνεσι. Φρούρησε αὐτὸ τὸ δῶρο σὰν πολύτιμο ἀπόκτημα ποὺ διατρέχει τὸν ἔσχατο κίνδυνο, ποὺ τὸ ἐπιβουλεύονται δυνατοὶ ἀντίπαλοι, ποὺ ἀν τὸ χάσης μιὰ φορὰ εἴναι πιὰ χαμένο γιὰ πάντα. Μὴ λησμονήσης ποτὲ αὐτὸ τὸ μάθημα, ποὺ πῆρες ἀπὸ τὴν ἀρρώστεια τοῦ σώματος κι' ἔχε πάντοτε στὸν νοῦ σου τὸ νόημα τὸ προειδοποιητικό, ποὺ εἴχε ἡ ἀρρώστεια σου. Γιατὶ ὁ μαρασμὸς τοῦ σώματος δὲν εἴναι παρὰ μιὰ προφητεία, ἔνα μικρὸ κακὸ ποὺ προαναγγέλλει καὶ συμβολίζει κάποιο ἄλλο κακὸ ἀπειρα βαθύτερο: τὸν μαρασμὸ τῆς ψυχῆς, τὸν αἰώνιο θάνατο.

Εὔλογημένη ἡταν, ἀγαπητὸι ἀδελφοί, ἐκείνη ἡ ἀρρώστεια γιὰ τὸν ἀνθρώπο αὐτόν, παρ' ὅλο δὲ τὴν καρποφόρησε ἡ ἀσωτεία του. Γιατὶ αὐτὴ τὸν ἔκανε νὰ μετανοήσῃ, τοῦ μολάκωσε τὴν καρδιά, τὸν ὠρίμασε σὲ μιὰ καινούργια ζωή, τὸν ἔφερε στὸ κατῶφλι τοῦ θεϊκοῦ ἐλέους, τοῦ φωτισμοῦ, τῆς ἀναγεννήσεως.

Τοῦ ἀκινήτησε τὸ σῶμα, ἀλλὰ τοῦ φτέρωσε τὴν ψυχή. Τοῦ παρέλυσε τὰ πόδια, ἀλλὰ τὸν ἀξίωσε νὰ περιπατήσῃ στοὺς δρόμους τῆς ἐπιστροφῆς. Τοῦ ἄφησε ξερὰ τὰ χέρια, ἀλλὰ τοῦ σήκωσε στὸν οὐρανὸ τὰ ἄλλα ἐκεῖνα χέρια τῆς διάνοιας, μαθαίνοντάς τον νὰ προσεύχεται καὶ ν' ἀποζητᾶ τοὺς οἰκτιρμούς τοῦ Θεοῦ. Τοῦ μάρανε τὶς σάρκες, ἀλλὰ ἀνθοβόλησε μέσα του τὴν πίστη καὶ τὴν ἀπαντοχή. Τὸν ἔριξε χάρμου, ἀλλὰ τοῦ ἔξασφάλισε τὸν οὐρανό.

Δὲν εἴναι κάθε ἀρρώστεια, ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ πάθη, πάντα ἀποτέλεσμα τῆς ἀμαρτίας του. Οὔτε ἀκόμη εἴναι ὁπωσδήποτε συνέπεια ἀμαρτιῶν τῶν γονέων του ἢ τῶν προγόνων του, κατὰ τὸ προφητικὸ «οἱ πατέρες ἔφαγαν ἀγούρδες καὶ μούδιασαν τὰ δόντια τῶν παιδιῶν». Ὑπάρχουν κι' ἀρρώστειες, ποὺ ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει νὰ ἔρχωνται μονάχα γιὰ νὰ δοξασθῇ τὸ ὄνομά του. Παράδειγμα, ἔνας ἄλλος εὐεργετημένος ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν, ὁ τυφλὸς ἀπὸ γέννα, διὰ τὸν δόπον ρώτησαν τὸν Κύριο οἱ μαθηταὶ:

— Τίς ἡμαρτεν, οὗτος ἡ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ;

Κι' ὁ Κύριος τοὺς ἀποκρίθηκε:

— Οὔτε οὗτος ἡμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ.

“Οποια, ὅμως, κι' ἀν εἴναι ἡ αἰτία, ποὺ προκαλεῖ μίαν ἀρρώστεια ὁ Θεὸς ξέρει νὰ χρησιμοποιῇ αὐτὴ τὴν ἀρρώστεια γιὰ τὸ καλὸ τοῦ ἀνθρώπου, βγάζοντας ἀπὸ τὸ πικρὸ γλυκύ, κάνοντάς την σχολεῖο μετανοίας, θύρα ἀναγεννήσεως, βοηθὸ καὶ συντελέστρια τῆς τελειότητος. Γι' αὐτὸν τὸν τελευταῖο λόγο τὴ χρειάσθηκε ἀκόμη καὶ σὲ μεγάλους ἀγίους του, γιὰ νὰ τοὺς ἀσφαλίσῃ ἀπὸ τὸν Ἐωσφόρο καὶ νὰ τοὺς κάνῃ νὰ γίνωνται καλύτεροι ὀλοένα.

Παράδειγμα δέ μεγάλος Παῦλος, πού καθώς δέ ίδιος ἀναφέρει, τοῦ εἶχε δοθῆ κάποιος σκόλοψ στὴ σάρκα καὶ πού κατὰ πᾶσα πιθανότητα δὲν ἦταν παρὰ μιὰ ἀρρώστεια.

“Αν, λοιπόν, ἔνας Παῦλος εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ τέτοιο τρόπῳ σωτηρίας, πόσο πιὸ μεγάλη ἔχουν οἱ ἀμαρτωλοί, ποὺ ἀλλοιῶς δὲν θὰ μετάνοιωναν ἢ οἱ χλιαροὶ πιστοί, πού ἀλλοιῶς δὲν θὰ ἀνένηφαν καὶ δὲν θὰ γίνονταν θερμοί;

‘Ο Θεός, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, δὲν εἶναι τιμωρός. Εἶναι πατέρας, ποὺ θέλει τὸ καλό μας. Καὶ, λοιπόν, οἱ Θαύφεις ποὺ ἐπιτρέπει νὰ μᾶς βρίσκουν—κι’ ἀνάμεσά τους οἱ ἀρρώστειες—δὲν χρησιμοποιούνται ἀπὸ τὴ σοφία του παρὰ γιὰ τὴ σωτηρία μας, γιὰ τὸ αἰώνιο καλό μας.

Λέγει κάπου δόσιος Μακάριος, δό Αἰγυπτιος: «Οἱ σπόροι, δταν πέσουν στὴ γῆ, τραβοῦν χίλια πάθη κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ χειμῶνος, ὡσπου νὰ φυτρώσουν τὴν ἀνοιξί. Ὑποφέρουν κρύο, βροχὴς κι’ ἔνα σωρὸ ἄλλα. Τὸ ίδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὸν ἀνθρωπὸ σ’ αὐτὸν τὸν κόσμο. Εἶναι σὰν ἔνας θαυμένος καὶ ταλαιπωρούμενος σπόρος, ποὺ πρόκειται νὰ φυτρώσῃ στὴν αἰώνια ἀνοιξί τῆς ἀλλης ζωῆς. Τότε μονάχα θ’ ἀπαλλαγοῦμε δριστικὰ ἀπὸ κάθε θλῖψι καὶ πειρασμό».

‘Ο παραλυτικὸς, ἀδελφοί μου, σὰν δέχθηκε τὴν εὐεργεσία τοῦ Κυρίου, ἀπέδειξε μὲ δυὸ πράγματα, ποὺ ἀναφέρει δέ εὐαγγελιστής, δτι συναισθάνθηκε, δτι εἶχε πραγματικὰ γίνει καὶ στὴν φυχὴ κι’ ὅχι μόνο στὸ σῶμα καλά.

Πῆγε πρῶτα στὸν Ναόν, γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Θεό. Κι’ δταν δὲ Ιησοῦς τὸν βρῆκε ἐκεῖ καὶ τοῦ φανερώθηκε, δὲν ἀποσιώπησε τὸν εὐεργέτη του, ἀλλὰ «ἀπῆλθε... καὶ ἀνήγγειλε τοῖς Ιουδαίοις, δτι Ιησοῦς ἔστιν δὲ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ».

‘Αγκάλιασε δηλαδὴ τὶς δύο μεγάλες καὶ πρῶτες ἐντολές καὶ βάλθηκε νὰ τῆς πραγματοποιῇ: τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεό, ἡ δποία δείγνεται μὲ τὸν ἐκκλησιασμό. Καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον, ποὺ δείγνεται μὲ τὸ νὰ τοῦ προσφέρουμε ὅχι μόνο ὑλικὴ βοήθεια, ἀλλὰ πρὸ παντὸς τὸν ίδιο τὸν Κύριο.

Εἴθε καὶ σὲ μᾶς, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, κάθε θλῖψις νὰ προκαλῆ τὸ ἀγκάλιασμα αὐτῶν τῶν δύο ἐντολῶν καὶ νὰ τὸ κάνῃ πιὸ σφοδρὸ καὶ πιὸ θερμό.

ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ

————— II —————

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 1384/09/1957 ἀποφάσεως τῶν Υπουργῶν Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, Οἰκονομικῶν καὶ Συντονισμοῦ κατηργήθη δὲ πειρισμὸς τῆς μή ὑπερβάσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. χορηγουμένων συντάξεων τοῦ 80% τῶν ἐνεργείας ἀποδοχῶν. “Ηδη διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης παρέχεται ἡ δυνατότης εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. νὰ ἀπονέμῃ συντάξεις ἔξικουμένας ἐν τῷ συνδιλφ των μέχρι τοῦ 100% τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν ἐνεργείας, δις θὰ ἐλάμ-

βανον ούτοι έδην ἔξηκολούθουν ἐργαζόμενοι. Τὸ κείμενον τῆς ὧς ἀνω ἀποφάσεως θὰ δημοσιεύσωμεν εἰς ἐπόμενον φύλλον.

—'Η Ισχὺς τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως δρχεται τὴν 1ην Ὁκτωβρίου 1957. Ως ἐκ τούτου κατηρτίσθη ὑπὸ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. κατάστασις τῶν δικαιουμένων διαφορᾶς, ἥτις καὶ δημοσιεύεται κατωτέρω. Εἰς ταύτην περιλαμβάνονται οἱ λαβόντες σύνταξιν ἀπὸ 1ης Ὁκτωβρίου 1957 μέχρι σήμερον καὶ τῶν ὅποιων ἡ σύνταξις περιεκόπη λόγῳ τοῦ μέχρι τούτου ὑφισταμένου περιορισμοῦ τῆς μὴ ὑπερβάσεως τοῦ 80 % τῶν ἐνεργείας ἀποδοχῶν.

α/α	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ	Κατηγορία	Καταβαλλόμενη Συντάξις	Σύνολον συντάξεως ἀπὸ 1/10/57	Καταβλήτα διαφορᾶς ἀπὸ 1/10/57 μέχρι 31/3/58	Ι. Μητρόπολις
1	Φραντζεσκάκης Γεώργ.	B'	1155	1219	448	'Αρχιεπ. Αθηγῶν
2	Ροβίθης Νικόλαος	Δ'	705	711	42	" "
3	Παπαζήγολον Εὐντράτιος	Ιερ.	400	500	700	" "
4	Κουρρόπουλος Παναγ.	"	280	385	735	" "
5	'Αγγελικός "Αγγελος	Δ'	705	711	42	" "
6	Παπασύλης Νικόλαος	Γ'	918	1103	1295	" "
7	Λαμπτρόπουλος Δάμπρος	Δ'	705	711	42	" "
8	Παπανικολάου "Αγγελ.	Δ'	705	734	203	'Αργολίδος
9	Γιαννάκος Γεώργιος	Δ'	705	734	203	" "
10	Θεοχάρης Γεώργιος	Δ'	705	711	42	" Αρτης
11	'Αβραμίδης Νικόλαος	Δ'	705	734	203	Βερροίας
12	Νίκου Στέργιος	Δ'	705	734	203	" "
13	Μπουλασάνης Θεμιστοκ.	Ιερ.	600	675	525	" "
14	Παπαβασιλείου Βασ.	Δ'	705	711	42	Γόρτυνος
15	Οίκονόμου Μιχαήλ	Δ'	705	734	203	Γρεβενῶν
16	Ζιμπής Στέργιος	Δ'	705	711	42	Δημητριάδος
17	'Αντωνόπουλος Νικόλαος	Δ'	785	882	679	" "
18	Μιχαηλίδης ή Κεφαλοκόπης Μιχαήλ	Ιερ.	626	654	175	Διδυμοτείχου
19	Παποθεωδόρου Δημήτρ.	Δ'	705	711	42	" "
20	Βασιλειάδης 'Αθανάσ.	Δ'	705	711	42	" "
21	Κοττανίδης Πέτρος	Δ'	705	711	42	Δράμας
22	Δεληγιάννης 'Ανδρ.	Δ'	705	711	42	" "
23	Τελλίδης Παναγ.	Δ'	705	711	42	'Εδεσσης
24	Παπαδημητρίου Σταύρος	Δ'	705	711	42	" "
25	'Ιωάννου Αθανασίου	Δ'	705	734	203	" "
26	Παπαζήσης Χρήστος	Δ'	705	711	42	'Ελασσώνων
27	Κουτρουμπῆς Γεώργιος	Δ'	705	734	203	" "
28	Παπαϊωάννου Κων/νος	Δ'	705	734	203	" "
29	Τσομάκος Πολιεύκ.	Δ'	705	799	58	'Ηλείας
30	Νιτσοτόλης Δημήτρ.	Δ'	705	711	42	'Ιωαννίνων
31	Σούλους 'Αλέξανδρ.	Δ'	772	711	42	" "
32	Οίκονόμου Θωμᾶς	Δ'	705	711	42	" "
33	Παπᾶς Παναγιώτης	Δ'	705	734	203	" "
34	Τσολάκης Πέτρος	Δ'	705	711	42	Καρυστίας
35	Βλάχος Λεωνίδας	Δ'	705	711	42	Κερκύρας
36	Γραμματικός Ιωάννης	Δ'	705	835	910	" "
37	Κοσκινᾶς Σπυρίδων	Δ'	705	734	203	" "
38	Φωτεινάκης Μιχαήλ	Δ'	705	734	203	Κισσάμου

a/a	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ	Κατηγορία	Καταβαλό- μένη σύνταξις	Σύνολον συντάξεως άπο 1/10/57	Καταβλη- τέα διαφορού άπο 1/10/57 μέχρι 31/3/58	°Ι. Μητρόπολης
39	Μπουφίδης Ιωάννης	Δ'.	705	711	42	Κίτρους
40	Κυριακάκης Έμμ.	Δ'.	918	1059	987	Κρήτης
41	Περράκης Στέφ.	Δ'.	705	734	203	
42	Πλανάκης Νικηφόρος	Δ'.	705	734	203	Κυδωνίας
43	Παπαχριστοδούλου Δ.	Δ'.	705	711	42	Λαρίσης
44	Σαρλικιώτης Αγτών.	Δ'.	320	400	560	"
45	Γερόποουλος Απόστολ.	Δ'.	705	734	203	"
46	Κοντόγιαργος Παναγ.	Δ'.	705	711	42	Λευκάδος
47	Γιαννούτσος Διονύσ.	Δ'.	705	734	203	"
48	Βαλάσσογλου Αθαν.	Δ'.	705	734	203	Λήμνου
49	'Αναγνωστόπουλος Απ.	Δ'.	705	711	42	Μεσσηνίας
50	Σταματίου Δημήτρ.	Δ'.	705	711	42	Μυτιλήνης
51	Δουκέλλης Γεώργ.	Δ'.	705	734	203	" "
52	Καρρᾶς Δημ.	Δ'.	705	734	203	" "
53	'Ιατρέλλης Χρυσοστ.	Δ'.	705	734	203	" "
54	Θωμόπουλος Θωμᾶς	Δ'.	705	711	42	Ναυπακτίας
55	Παπαϊωάννου Κων/νος	Δ'.	705	732	203	" "
56	Τσάμης Απόστολος	Δ'.	725	884	1099	" "
57	Οίκονομιδης Ιωάννης	Δ'.	705	711	42	Νευροκοπίου
58	'Ομηρίδης Θεόδωρος	Δ'.	705	711	42	" "
59	Παπαδόπουλος Στέργιος	Δ'.	705	734	203	" "
60	Παπαϊωάννου ή Νιούσκας Δ.	Δ'.	705	711	42	Νικοπόλεως
61	Μῆτσος Γεώργ.	Δ'.	705	734	203	" "
62	Νοτίδης Μιχαήλ	Δ'.	705	734	203	Παραμυθίας
63	Κορρές Απόστολος	Δ'.	705	734	203	Παροναξίας
64	Σκευοφύλαξ Φλώρος	Δ'.	705	734	203	Παροναξίας
65	Παπαδόπουλος Κων/νος	Δ'.	705	711	42	Πατρών
66	Κοκώνης Διαμαντέ- πουλος	Δ'.	705	882	1239	" "
67	Πατσούρης Ιωάννης	Δ'.	705	734	203	" "
68	Λιαρούματης Χρήστος	Δ'.	705	734	203	" "
69	Ροδόπουλος Θεόδωρος	Δ'.	557	594	259	" "
70	Ξεζωνάκης Ιωάν.	Δ'.	705	711	42	Πέτρας
71	'Ηλιοδής Νικόλαος	Δ'.	705	711	42	" "
72	Διολένης Γεώργ.	Δ'.	705	711	42	Σάμου
73	'Ελευθερίου Έμμ.	Δ'.	705	734	203	Σάμου
74	Σουροής Έμμ.	Δ'.	705	734	203	Σάμου
75	Χαροκοματζίδης Παναγ.	Δ'.	705	711	42	Σερβίων και Κοζάνης
76	Παπακων/νου Μάρκος	Δ'.	705	711	42	" "
77	Λακωνίδης Γεώργ.	Δ'.	705	711	42	" "
78	Τσεκερίδης Ιωάννης	Δ'.	705	711	42	" "
79	Καλημέρης Χρήστος	Δ'.	705	711	42	" "
80	Λαμπαδαρίδης Χριστόδ.	Δ'.	705	734	203	Σιδηροκάστρου
81	Νικολαΐδης Άλκιβιάδης	Δ'.	705	734	203	Σιδηροκάστρου

α/α	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ	Κατηγορία	Κατεβαλλόμενη συντάξις	Σύνολον συντάξεως έπειτα από 1/10/57	Καταβλήτρια διαφορά από 1/10/57 μέχει 31/3/58	Ι. Μητρόπολις
82	Μανούσος Νικόλαος	Δ'.	705	711	42	Σπάρτης
83	Καρυτσώνης Ιωάν.	Δ'.	705	711	42	Σπάρτης
84	Παπαθανασίου Θεοφάν.	Δ'.	705	711	42	Φθιώτιδος
85	Βασιλούδης Σωτήριος	Δ'.	705	711	42	Φιλίππων
86	Μελίδης Νικόλαος	Δ'.	705	711	42	Φλωρίνης
87	Βαρκάρης Ιωάν.	Δ'.	705	711	42	Χίου
88	Μπενίκος Γεώργ.	Δ'.	705	711	42	Χίου
89	Βαΐτσης Νικόλ.	Δ'.	705	734	203	Θεσσαλιώτιδος
90	Μητράς Δημήτρ.	Δ'.	705	756	173	Δαρίσης
91	Παγείδης Κων/νος	Δ'.	705	784	174	Φιλίππων
92	Α'θανασίου Χαρόλαμπ.	Δ'.	705	756	102	Θηβῶν
93	Γκόλτσιος Ιωάννης	Δ'.	705	756	255	Έλασσωνος

— Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. B 57 φύλλον τῆς 'Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἐδημοσιεύθη ἡ ὑπ' ἀρ. 77153 ἀπόφασις τοῦ 'Ὑπουργοῦ Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας διὰ τῆς ὁποίας καταργεῖται ὡς μὴ σύννομος ἡ 'Ὑπουργικὴ ἀπόφασις δι' ἡς εἶχε προβλεψθῇ ἡ παροχὴ ἐπιδόματος τοκετοῦ. 'Ως γνωστὸν ἡ χορήγησις τοῦ ἐν λόγῳ ἐπιδόματος ἔκριθη ὑπὸ τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους ὡς μὴ νόμιμος, δεδομένου δὲ τὴν χορήγησις τούτου δὲν προβλέπεται ὑπὸ τοῦ περὶ ΤΑΚΕ Νόμου. Ή ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἔχει ὡς ἔξης:

'Αριθ. 77153 π. ἔ.

Περὶ καταργήσεως ἀπόφασεως προβλεπούσης χορήγησιν ἐπιδόματος προστασίας μητρότητος (τοκετοῦ) ὑπὸ Τ.Α.Κ.Ε.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

"Ἐχοντες ὑπ' ὅψει τὰς περὶ Τ.Α.Κ.Ε. διατάξεις, τὴν ὑπ' ἀριθ. 382/1957 γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους (Τμ. Α.)2 καὶ τὴν ἀπὸ 3.6.1957 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.. ἀπόφασίζομεν:

Καταργοῦμεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 70792)15.11.1956 (Φ.Ε.Κ. 269)13.12.1956 τ. Β') ὑπουργικὴν ἀπόφασιν διὰ τῆς ὁποίας προσετέθη β' παράγραφος εἰς ἔδραιον 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 76464)19.10.1950 'Ὑπουργ. ἀπόφασεως (Φ.Ε.Κ. 187)50 τ. Β'), δε' ἡς β' παραγράφου προ ο εβ λέ φ θη ἡ παροχὴ ἐπιδόματος προστασίας τῆς μητρότητος δινομαζόμενον «βιοήθημα τοκετοῦ» ὡς μὴ σύννομον.

'Ἐν 'Αθήναις τῇ 13 Φεβρουαρίου 1958.

Ο 'Ὑπουργὸς

ΑΧ. ΓΕΡΟΚΩΣΤΟΝΟΥΓΛΑΟΣ

— Ἐπειδὴ ὁρισμένοι ἐφημέριοι, μὴ γνωρίζοντες τὴν πραγματικὴν συμμετοχὴν των εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. διὰ τὴν θεμελίωσιν δικαιώματος συντάξεως λόγῳ γήρατος, ἀναπηρίας ἢ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, ἐξέρχονται τῆς ὑπηρεσίας πρὸιν ἢ συμπληρώσουν τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον συμμετοχῆς εἰς τὸ Ταμεῖον καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν δικαιοῦνται συντάξεως, ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν τούτων ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ καὶ συνιστῶμεν ὅπως, πρὸιν ἢ προβοῦν εἰς παρατήσιν, ζητοῦν μέσῳ τῶν οἰκείων Μητροπόλεων ἀπὸ τὸ Τ.Α.Κ.Ε. πληροφορίαν περὶ τῆς συνταξιδιοτικῆς των καταστάσεως. Δύνανται δέσμωτος οἱ αἰλεσιμώτατοι νὰ ἀπευθύνωνται καὶ εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐφημέριοι», θὰ λαμβάνουν δὲ τὴν σχετικὴν πληροφορίαν ἀπὸ τῆς στήλης τῆς ἀλληλογραφίας.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αἰδεσ. Κωνσταντίνος. Παπαμαθαῖον, Καστανέαν Σάμου. Καλὸν εἶναι νὰ μὴ γίνεται, χάρι τῆς ὁμοιομορφίας. Πρέπει δοι αὐτοῖς ἀνεξαιρέτως νὰ τελοῦν τὰ τῆς λατρείας μας κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον. — Π.Α.Π. Ἐφημέριον Ματινείας καὶ Κυνουρίας. Ὁρθῶς γράφετε, ὅτι ἀπατεῖται ἐπάνοδος ἡμῶν εἰς τὴν εδθεῖαν ὁδόν. — Αἰδεσ. Προκόπ. Διαμαντήν την Ἀρχιερ. Ἐπίτροπον Γέρας Μυτιλήνης. Σχετικῶς πρὸς τὸν λογαριασμὸν σας παρὰ τῷ Τ.Α.Κ.Ε., ώς καὶ διὰ τὰ λοιπὰ ἔρωτήματα, θὰ γράψωμεν εἰς προσεχὲς φόλιον τοῦ «Ἐφημερίου». — Κωνσταντίνος. Πλευρά καὶ ηγεμονίας, Φοιτητὴν Θεολογίας, Θεσσαλονίκην. Περὶ τοῦ θεσμοῦ τῶν διακονισσῶν δύνασθε νὰ λάβετε σαφεῖς πληροφορίας ἐκ τῶν ἔξης δύο βιβλίων, ἀτινα ἔχον γραφῆ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν καὶ ἀρχισυντάκτου τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» κ. Ενδιαγέλλον Θεοδώρου: 1. Ἡ Ἡωδὸς τῆς Χριστιανῆς Ἀγάπης (Αἱ διακόνισσαι διὰ τῶν αἰώνων). 2. Ἡ «χειροτονία» ἢ «χειροθεσία» τῶν διακονισσῶν (Ἐνταίσιμος ἐπὶ διδακτορίᾳ διατριβή). «Οσον ἀφορᾶ εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἰδρυθεῖσαν «Σχολὴν Διακονισσῶν», δύνασθε νὰ παρακολουθήτε τὰς πληροφορίας, τὰς δοπίας κατὰ καιροὺς παρέχομεν εἰς τὰ «Χρονικὰ» τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία». Αν. Βελούδην, Ἀγκίστριον Αιγαίνης. Σᾶς ἀπαντήσαμεν καὶ εἰς τὸ ὑπὸ ἀριθ. 3 τεῦχος τοῦ «Ἐφημερίου» τοῦ τρ. ἔτους. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν σας ἐπὶ τοῦ ἔξης σημείου. Δὲν πρέπει νὰ ὑποβάλετε παρατητικούς ἀπὸ τῆς θέσεώς σας πρὸς ἔξετασθῆτε ἀπὸ δύο ιατροὺς καὶ κριθῆτε ἀνίκανος πρὸς ἐπιτέλεσιν τῶν καθηκόντων σας. Οἱ ιατροὶ θὰ διορισθῶν ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου σας, κατόπιν αἰτήσεώς σας. Ἐφ' ὅσον προηγηθῇ ἡ διαδικασία αὕτη καὶ ἐν τῇ γνωματεύσει των οἱ ιατροὶ ἀποφανθοῦν ὅτι εἰσθε ἀνίκανος λόγῳ νόσου, τότε καὶ μόνον θὰ πρέπῃ νὰ παραιτηθῆτε. Τυχὸν πρόωρος παρατητικὸς σας θὰ σᾶς στερήσῃ τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως, διότι δὲν ἔχετε συμπληρωθεῖ 35ετῆ ἐφημεριακὴν υπηρεσίαν, οὔτε κατελήφθητε ὑπὸ τοῦ δρίου ἥλικιας, τὸ δοπίον, ὡς γνωστόν, εἴναι τὸ 75ον ἔτος τῆς ἥλικιας. Ἐὰν κριθῆτε ἀνίκανος καὶ ἔξελθετε τῆς ὑπηρεσίας θὰ λάβετε σύνταξιν δραχμ. 797 μηνιαίως. — Αἰδεσ. Μιχαήλ Νεμέαν. Σχετικῶς πρὸς τὸ ἔρωτημά σας ἀπηθύνθημεν εἰς τὸ ἀρμόδιον τμῆμα τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., εὐθὺς δὲ ως λάβωμεν τὴν πληροφορίαν θὰ σᾶς ἀπαντήσωμεν ἀπὸ τῆς παρούσης στήλης. — Αἰδεσ. Παναγῆνος Χάλανδρου, Βαλεριάνον. Δυστυχῶς δάνεια δὲν χορηγεῖ πρὸς τὸ παρόν τὸ Τ.Α.Κ.Ε., ἐλλείψει πιστώσεων. «Ἔχουν γίνει αἱ σχετικαὶ ἐνέργειαι πρὸς τὴν Νομισματικὴν Ἐπιτροπήν, εὐθὺς δὲ ως παρασχεθῆ ἡ σχετικὴ πίστωσις θὰ εἰδοποιηθῆτε διὰ τοῦ «Ἐφημερίου». — Αἰδεσ. Τελεσπίδην Ιωάννη, Χωριστὴν Δράμας. Δυστυχῶς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. δὲν χορηγεῖ δάνεια πρὸς τὸ παρόν. «Οπως ἐγράψαμεν εἰς προηγούμενον φύλλον τοῦ «Ἐφημερίου» ἐγένοντο σχετικαὶ ἐνέργειαι διὰ τὴν ἐγκρίσιν τῶν σχετικῶν πιστώσεων, πρὸς τὸ παρόν δύμως δὲν ἐσημείωσε πρόσοδον τὸ ζήτημα. Εὐθὺς ως χορηγηθοῦν

αἱ αἰτηθεῖσαι πιστώσεις θὰ ἀναγγελθῇ τοῦτο ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ «Ἐφημερίου». — Αἶδεσ. Ἀντ. Κονγιαγκάνη, Μυλογούστην Γρεβενῶν. Ἐὰν ἐξέλθετε τώρα τῆς ὑπηρεσίας θὰ λάβετε σύνταξιν 779 δρχ. μηνιαίως. Ἐὰν παραμείνετε μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ 75ου ἔτους τῆς ἡλικίας σας θὰ αὐξηθῇ ἡ σύνταξις. Τὰ πέραν τοῦ 75ου ἔτους ἔτη δὲν αὐξάνονται τὴν σύνταξιν. Ἐφ' ἄπαξ θὰ λάβετε 9.660. — Αἶδεσ. Κωνσταντίνης, Πλατανᾶν Κιλκισίου. Ἡ σύνταξις εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὰ ἔτη συμμετοχῆς εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. Ἐσεῖς ὅταν ἐξήλθατε τῆς ὑπηρεσίας εἰχατε μόνον 11 ἔτῶν συμμετοχήν, ὡς ἐκ τούτου δὲ ἡ σύνταξις σας εἶναι μικρά. Ἐφ' ἄπαξ δὲν ἐλάβετε διότι τὸ 1941 δὲν ὑπῆρχε Ταμείον Αρωγῆς. Τοῦτο συνεστήθη πολὺ ἀργότερα, τὸ 1947. Μέχρι τότε εἰς τοὺς ἐξερχομένους τῆς ὑπηρεσίας ἰερεῖς καὶ λοιποὺς ἡσφαλισμένους δὲν ἔχορηγείτο ἐφ' ἄπαξ βοήθημα.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἄρχιμ. Παντελεήμονος Μπαρδάκου, Διευθυντοῦ Ἐξομολογήσεως παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ, Ἀναζητητής τῶν ψυχῶν. — Βασ. Ἡλιάδη, Οἱ πασχαλινοὶ προσκυνήτες τῆς Πόλης ποὺ ἔχειάριζαν στους ἀθηναϊκοὺς δρόμους. — Χρυσοστόμου, Τέταρτος περὶ Ἱερωσύνης λόγος (Μετάφρ. Θεοδ. Σπεργάντσα). — Λάμπρου Τατσιοπούλου, Ο παππᾶς τοῦ χωριοῦ. — Ἀνθίμου Θεολογίτου, Νέα Συνείδησις. — Β. Μ., Σκέψεις γιὰ τὸ θεῖο κήρυγμα. — Φ. Γιοργούλη, Ἡ Ὁσία Μαρία ἡ Αἴγυπτια. — Βασ. Μουστάκη, Κηρύγματα εἰς τὰ Εὐαγγελικά Ἀναγνώσματα τῶν Κυριακῶν. — Εἰδῆσεις τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. — Ἀλληλογραφία.

Ο «Ἐφημέριος» εἶναι πρόθυμος νὰ δίδῃ ἀπαντήσεις εἰς ἔρωτήσεις ἐπὶ ἀποριῶν, ἀναφερομένων εἰς ζητήματα, τὰ δόποια ἔχουν σχέσιν πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Ἐφημέριου (ποιμαντικόν, λειτουργικὸν κ.λ.). Ἐπομένως οἱ εὐλαβέστατοι Ἐφημέριοι δύνανται νὰ ἀπευθύνουν πρὸς τὸν «Ἐφημέριον» ἔρωτήματα ἐπὶ τοιούτων ἀποριῶν. Αἱ ἀπαντήσεις εἰς αὐτοὺς θὰ δίδωνται εἰς τὴν σελίδα τῆς ἀλληλογραφίας, εἴτε εἰς ἄλλην εἰδικὴν σελίδα.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες ταχ. ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περισσικὰ «Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Ἐφημέριος», διπλασιαὶ σημειώσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.

Δι' ὃ, τι ἀφορᾶ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον:

Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

«Οδὸς Φιλοθέης 19—Αθῆναι. Τηλ. 27-689.

·Υπεύθυνος Τυπογραφείου: Τ. Ρούτσης, Κουκουλάρη 9, Ν. Χαλκηδών.